

POTOVANJE K PRIJAZNIM LJUDEM NA KONEC SVETA – PORTUGALSKA 2010

O Portugalski smo se pogovarjali že dolgo. V planu je bila že lansko leto, vendar smo jo zaradi »nevarnosti« gripe odpovedali in se namesto na Portugalsko podali v Švico. Tudi tam je bilo nepozabno lepo. Plani in želje pa so ostali. In letos smo jih realizirali.

Ta daljna dežela »na koncu sveta«, je bila za nas prva izkušnja pravega »tadolgega« potovanja. Imel sem cel kup pomislekov, strahov in podobnih izgovorov, da bi se izognil dolgemu potovanju, vendar sta bila moja dva sopotnika neizprosna. Letos gremo na Portugalsko. No, pa smo šli. In to kar sami. Seveda oboroženi z vsemi možnimi zavarovanji (zdravstveno, asistenca na cesti) za vsak primer, ker bomo res daleč od doma. Hvala bogu jih nismo prav nič rabili. Ampak nikoli se ne ve.

Naš fokus je bila Portugalska <http://iportugaltravel.com/> <http://www.portugal.com/> <http://www.planetware.com/portugal-tourism-vacations-p.htm> . Zato so nam dežele, ki smo jih morali prevoziti, da smo prišli do Portugalske, predstavljale samo tranzit do končne točke in smo jih kar se da na hitro prevozili. V te bližnje dežele se bomo že še kdaj vrnili. Na Portugalsko pa ???

1. dan: Sreda, 16. junij 2010: Novo mesto – Ljubljana – mejni prehod Sežana – Benetke – Padova - Verona – Brescia – Piacenza – Genova – San Remo 856 km, sončno, oblačno, deževno, 18-20stopinj, AC cel dan

Na pot smo se odpravili ob 13. uri popoldne. Napolnjeni z vsemi mogočimi rečmi za katere smo predvidevali, da jih bomo na poti potrebovali, smo se prvi dan peljali do San Rema blizu italijansko-francoske meje. V bistvu od doma pa do cilja po avtocesti. Tam sem imel

koordinate PZA-ja blizu San Rema (N43,803100 E7,746023), za katerega pa se je ob 23. uri, ko smo tja prispeli, izkazalo, da ga zaseda cirkus in da tam spanje ne bo možno. Imel sem še rezervne Wutke-jeve koordinate od parkirišča ob obali v centru mesta San Remo in tam smo

tudi zastoj prespali prvo noč, v družbi še enega italijanskega avtodoma (N43,813573 E7,770992). To je bila za nas prva tako dolga etapa in kar nismo mogli verjeti, kako daleč se da priti v enem popoldnevu. Po aktiviranju vseh varnostnih zadev smo zaspali kot ubiti.

2. dan: Četrtek, 17. junij 2010: San Remo – Nice – Cannes – Aix en Provence – Arles – Nimes – Montpellier – Sete – Narbonne – Carcassonne 566 km, sončno, 25 stopinj, AC do Sete naprej pa neplačljive

Noč je minila mirno in brez težav. Drugi dan se je vožnja začela nič kaj obetavno, saj smo se po avtocesti nad Nico in Cannom vili kot jara kača in že takrat smo se odločili, da se na poti nazaj tukaj zagotovo ne bomo še enkrat peljali. Večino vožnje smo naredili po AC

(vse do Sete-ja), kjer smo si v »prvi vrsti« privoščili prvo kopanje na potovanju. Ob kilometre dolgi peščeni obali ni bilo težko najti prostega parkirnega mesta. Možno je parkirati ob cesti ali pa na urejenih parkiriščih. Nam je bila bolj všeč lokacija ob cesti, direktno nad peščeno plažo

(N43,338146 E3,579996). Z Jakatom sva uživala na velikih valovih in peščeni plaži, mami pa je pripravila kosilo. Po popoldanskem počitku smo se po lepi regionalni cesti zapeljali do PZA-ja pod gradom v Carcassonne (N43,208063 E2,366240), prvega mesta pod UNESCO

zaščito na naši poti <http://en.wikipedia.org/wiki/Carcassonne> . Na PZA se vam splača priti po 20. uri zvečer, ker imate potem brezplačno nočitev, če se boste spokali najkasneje do 8. ure zjutraj iz PZA-ja ven.

Pod murvami je bilo parkiranih že veliko kamperjev. Ker so murve obilno rodile, sva se jih z Jakatom tudi obilno najedla. Potem pa na grad, ki je res lep in ogled vam res priporočam. Če ste lačni, potem bo najbolje, da poskusite očitno zelo popularno jed, ki jo ponujajo na vsakem koraku, Le Cassoulet.

3. dan: Petek, 18. junij 2010: Carcassonne – Castelnaudary – Nailloux – Carbonne – Lourdes – Pau – Biarritz 407 km, oblačno 18 stopinj, cel dan neplačljive (celo en del AC je bil zastoj)

Po osvežitvi vodnih zalog, praznjenju rezervoarjev in wc kasete v sanitarijah na parkirišču, se namenimo do Lurda. Do tja gre nekaj časa vse po planu, lepa regionalna cesta, mimo polj sončnic, dolgih drevoredov, potem pa nas

cca. 20 km pred Lurdom Lola (navigacija) pošlje čez hribe in doline (najbrž je preračunala, da bo par 100m bližje). Ni kaj. Včasih se takšne zablude navigacije izkažejo celo za koristne. Prav lepa vožnja po francoskem podežlju nas je pripeljala na stranski vhod v Lurd
<http://www.lourdes->

france.com/index.php?lang=en

Pričakoval sem manjše mestce, v resnici pa je Lurd kar veliko mesto. Na koordinatah, ki smo jih imeli, smo s težavo parkirali in dokler se je pripravljalo kosilo, sem našel mnogo boljšo lokacijo, kjer bi brez težav tudi prespali (N43,091656 W0,045424). Od tukaj je cca. 15 minut peške do centra dogajanja. Mimo cele verige trgovin, ki ponujajo nabožne predmete, ter hotelov smo

prispeli na trg pred baziliko, na katerem je bilo zbranih veliko vernikov in vseh koncev sveta.

Sam sem si sicer Lurd predstavljal malo drugače. Pričakoval sem tisto votlino, ki je tako poznana po Lurški Mariji, vendar je minilo kar nekaj časa, preden smo votlino sploh odkrili. Pred tem smo našli vse drugo, le votline ne, tako da smo morali iti do informacijske table in šele tam spoznali, da je votlina v bistvu ob reki pod nami.

Ne bom opisoval detajlov, povedal bom le, kako je Lurd doživel 11 letni sin Jaka. Na vprašanje, kako se mu je zdelo je odgovoril: žalostno. In res je ozračje v Lurdu precej žalostno. Množice vernikov iz vsega sveta, pred votlino v kateri naj bi se prikazala Mati Božja, čakajoči v ločenih vrstah za ženske, moške in otroke, ki čakajo, da jih pospremi skozi vhod, ki ga zakriva modra zavesa, v nek prostor pod skalo, itd. Sicer ne vem kaj se z njimi zgodi za tisto modro zaveso, ampak očitno je to višek njihovega romanja v ta sveti kraj. Ob poskusu fotografiranja te vrste ljudi, mi takoj pokrije fotoaparat eden izmed mnogih usmiljenih bratov, ki pomagajo ljudem, jih vozijo na posebnih vozičkih, ... Organizacija je res brezhibna. Poskrbljeno je za transport tistih, ki opešajo, usmiljene sestre na vsakem koraku pomagajo ljudem, ki so pripeljali svoje bolne svojce v upanju na ozdravitev. Človeka presuni kakšno močno vero morajo imeti ljudje, da iz Amerike pripeljejo bolno deklico na vozičku, opremljeno z dihalnimi aparati in čakajo v vrsti za odhod za tisto modro zaveso. Ljudje so ven prihajali mokri, tako da sumim, da jih polijejo z vodo ali pa se okopajo v kakšni kopeli. V votlini, v kateri naj bi se prikazala Mati Božja, je namreč studenček in iz skal se stalno cedi voda, s katero se romarji namažejo po obrazu in telesu. Cerkev sama se mi ni zdela nič posebnega. V bistvu je brez glavnega oltarja,

so pa zato toliko bolj imenitni stranski oltarji, ki predstavljajo 12 postaj križevega pota in so en sam ogromen in krasen mozaik.

Sama lokacija je res lepa, umeščena ob reko, vendar pa je bilo vzdušje moreče, zato smo jo kar kmalu popihali od tam. Še nekaj spominkov za domače in nato mimo množice trgovin do kamperja na kosilo in nato naprej do Biarritza na ocean. Parkirali smo na PZA-ju (N43,466119 W1,571788) in se sprehodili do oceana. Za kopanje je bil prehladen, zato smo kar kmalu odšli spat, saj nas je naslednji dan čakala dolga pot do Santiaga.

4. dan: Sobota, 19. junij 2010: Biarritz – Bilbao – Santander – Ribadesella – Gijon – Lueña – Castropol – Lugo – Santiago de Compostella 752 km, oblačno, deževno, 16 stopinj, AC cel dan, AC na severu Španije ob obali so v kompletu brezplačne

To je bil zopet dan potovanja po avtocestah. Na naše presenečenje so avtoceste na severu Španije popolnoma brezplačne, tako da smo celo severno špansko obalo prevozili po brezplačni avtocesti. Pričakoval sem popolnoma drugačno pokrajino. V resnici pa se mi je

zdelo, kot da se vozim med hribi in dolinami nekje v Švici. Zelena pokrajina, ki sega vse do morja, hribi, dolgi klanci in bolj redki lepi pogledi na ocean. Mimo Picos

del Europa (vrhovi Evrope) smo šibali proti zahodu. Dve kavi sta bili potrebni, da smo se pozno popoldan srečno pripeljali v Santiago de Compostella, naslednje UNESCO-vo mesto na našem potovanju. Potem pa malo nerodnosti pri uporabi navigacije (pozabil sem vnesti

točne koordinate parkirišča in sem namesto tega že zjutraj vnesel Pojdi v center). Do večera sem na to seveda pozabil in Lola me je seveda vodila v center. Na mojo nesrečo, pa je ta

center skoraj ob cerkvi v kateri je pokopan sv. Jakob, pa še cesto do tam so rekonstruirali. No, ko smo se dvakrat zavrteli v krogu in nikjer našli parkirišča niti teniških igrišč, sem posumil, da nekaj ne štima in preveril podatke, ki sem jih vnesel v navigacijo in vse je bilo jasno. Po vnosu pravih koordinat (N42,877764 W8,552498) pa takoj ven iz centra in v lep park Alameda ob kampusu, kjer smo se sprehodili skozi park, se razmigali po celodnevni vožnji na fitness napravah, ki so postavljene kar na prostem in nato v blaženem miru zaspali.

5. dan: Nedelja, 20. junij 2010: Santiago de Compostella – Caldes de Reis – Pontevedra – Redondela – Porrino – Portugalska meja – Caminha – Afife – Viana do Castelo – Braga (Bom Jesus), 250 km, sončno, 25 stopinj, neplačljive ceste

Zjutraj smo se odpravili čez park v katerem je mrgolelo mladih (očitno so imeli zaključek šole) do osrednje točke našega ogleda, cerkve, ki tisočim ljudem pomeni zadnjo postajo njihovega dolgega romanja po romarski poti Camini <http://www.elcaminosantiago.com/>. Ta

romarska pot (med drugimi, na katere v Santiagu veselo vabijo zaslužka željni „dobrotniki“) postaja v zadnjih letih zelo popularna in samo upam lahko, da ne bo, tako kot mnoge zadeve, ki jih je uničila množičnost, tudi ta romarska pot kmalu le bled spomin tistega kar je bila včasih. Cerkev se že iz parka zelo lepo vidi. Mojci je bila najbolj všeč od vseh treh romarskih cerkva, ki smo jih obiskali, ker brez

sramu kaže svojo starost in je navkljub temu zelo lepa in ponosna. V mestu so nas presenetili prodajalci tipičnih sladice, ki ti za vsakim voglom prijazno ponujajo več vrst peciva, tako da imaš na koncu že slabo vest, da ne bi nič kupil in njihov namen je dosežen ☺. Na ozkih in slikovitih ulicah so nanizane ribje restavracije in v izložbah se kar kosajo med seboj, kdo bo imel v akvarijih lepše in večje rake, ki ti jih

pripravijo za jed. Na trgu pred cerkvijo pa je bilo srečati mnogo zelo veselih, nasmejanih in od sonca zagorelih ljudi, ki so zaključevali svojo pešpot (cca. 800 km jo je za prehodit http://www.santiago-compostela.net/en_site.html), pa tudi kolesarjev ni manjkalo. Za ogled cerkve smo se morali razdeliti v dve skupini, ker na vhodu v cerkev stojita dva varnostnika (kot v filmu) z mikrofoni v ušesih, črnimi usnjenimi rokavicami na rokah in mrkega pogleda, ki vestno pregledata vsako žensko torbico, vse obiskovalce z nahrbtniki pa zavrneta in jih usmerita v neko stavbo, kjer lahko nahrbtnik deponiraš za čas ogleda cerkve.

No, ker smo nahrbtnik v večjih krajih vedno nosili s seboj, kadar smo zapustili avto in vanj naložili vse vrednejše stvari (dokumente, računalnik, navigacijo, ipd.) sem se raje odločil, da si cerkev najprej ogledata Mojca in Jaka in ko zaključita, si jo ogledam še jaz. Na platoju sem se tačas zamotil v pogovoru z dvema Nizozemcema, ki sta s kolesom potovala 5 tednov do Santiaga in od tega ju je 3 tedne pral dež. Še dobro, da sta imela spremstvo avtodoma, da sta se vsaj lahko naspala in najedla brez težav. Ko sta si moja dva ogledala cerkev, sem vstopil še jaz. Cerkev s štirimi križnimi ladjami, ki se stikajo v sredini, kjer je glavni oltar, je nekaj posebnega. Že zaradi svoje zasnove s centralno postavljenim oltarjem mi je bila takoj všeč. Med zanimivostmi za vsakogar je zagotovo tudi ogromna viseča kadilnica, ki jo zagugajo in z vrvmi in škripčevjem spravijo v zibanje med dvema ladjama. Res nekaj posebnega. V teku je bila ravno maša, zato sem se kar na hitro ogledal in odšel na plato pred cerkvijo, kjer sta moja dva že kramljala z dvema pohodnikoma. Še malo smo se sprehodili po mestu, se najedli piškotov in jih nazadnje v neki prodajalni tudi kupili za domov. Ob tem pa sem dobil še malo sladkega

rujnega vinca za degustirati, vendar me je njegova cena kar hitro vrnila na realna tla. Samo s piškoti pod pazduho sem zapustil prodajalno. Jaka si je želel kupiti en spominek iz našega potovanja in že doma se je skoraj odločil, da ne bo kupoval spominkov v Lurdu ali Fatimi ampak ravno tukaj v Santiagu. V trgovinah s spominki se v Santiagu poleg klasičnih verskih kipcev namreč prodajajo tudi spominke iz romarske poti Camine. In figurica Romarčka je bila res odlična izbira za spominek iz Santiaga. Še jaz sem kupil eno za naju z Mojco. Obloženi s spominki in piškoti smo se počasi vrnili v park in malo prigriznili ter se razmigali na fitnes napravah v parku. Santiago nas je napolnil z lepo pozitivno energijo in občutek je bil res prijeten. Z eno besedo: bilo je veselo. V Santiago se bomo zagotovo še vrnili. Potem pa naprej proti Portugalski, ki smo jo kar kmalu tudi dosegli. Sedaj, ko tole pišem za nazaj, mi je žal, da se nismo odpeljali še v Finisterro, kjer se zaključi romarska pot Camina in kjer romarji zažgejo oblačila, ki so jih nosili na romanju in na ta način simbolno zaključijo svoje romanje. Po prehodu reke Rio Minho smo namreč vstopili v glavni cilj našega potovanja: Portugalsko. Na oznakah za reke so se ves čas potovanja izmenjavale oznake Rio in Ria. Kot so nam kasneje razložili pomeni Rio sladkovodno reko, Ria pa je reka, ki je že pomešana z morsko vodo. Po Primoževem potopisu sem pričakoval slabo cesto že kar od mejnega prehoda naprej. Vendar se je izkazalo, da se je v zadnjih letih očitno kar nekaj vlagalo v cestno infrastrukturo na Portugalskem in ceste niso nič slabše od naših. Če sem pošten, je pri nas marsikje celo precej slabših cest. Kar takoj smo se odcepili iz avtoceste in zavili ob obali reke Rio Minho proti morju. Prvič na oceanu! Kar nismo mogli dočakati prve primerne ceste, ki bi bila speljana do plaže. Pa nismo rabili dolgo čakati. Še pred krajem Afife smo namreč zavili na krasno peščeno plažo Praia de Afife (N41,780998 W8,868664). Začeli pa so se že

tudi oglašati želodčki. Ker je plaža izgledala prav lepa, restavraciji na plaži pa sta bili še obe zaprti, smo se odpeljali nekaj km nazaj proti Parque de campismo (takšno je portugalsko ime za kamp) Sereia da Gelfa, pred katerim smo že na poti pred Afife zagledali lepo restavracijo (N41,795982 W8,860312).

Najprej smo si ogledali kamp in ugotovili, da se tukaj ne bomo zadrževali, ker je bil kamp kar

precej oddaljen od oceana. Imel pa je pred kampom lepo restavracijo s še lepšo teraso in v senčki smo naročili kosilo. Jaz seveda ne morem brez kralja živali, moja dva pa sta si zaželela paelo z jastogom (po priporočilu natakara naj bi bila menda precej boljša od navadne paele). Za predjed smo dobili kar nekaj raznih morskih paštetk, sirčkov in raznih oliv in topel popečen kruhek. Ne rabim pisat, da jih je kar hitro zmanjkalo na krožniku. No, za pijačo si je Jaka naročil Fanto, midva pa Sangrio. In kar cel liter sva jo dobila. Seveda na koncu ni ostala niti kapljica. Jed je bila odlična. Solata je bila servirana kar na pladnju: veliki kosi zelene solate, rezine paradižnika, kosi tunine, kosi sira, olive, vse pa prelito z olivnim oljem. Svinjina v poprovi omaki s krompirjem mi je šla v slast, ampak ne tako kot mojima dvema paela. Vsebovala je: svinjino, piščanca, ribje meso, škampove repke, cele škampe, več vrst školjk, na večje kose razrezanega jastoga ter seveda začinjen riž. Tudi jaz sem je bil na koncu kar precej deležen.

Po obilnem in smešno poceni kosilu smo se odpeljali na že prej ogledano plažo. Izbira je bila res posrečena, saj se je izkazalo, da ima plaža na levi strani tudi potoček, ki se izliva v ocean. In ta potoček je imel tolmane, v katerih se je voda ogrela in je bila prav primerna za ogrevanje po namakanju v dokaj hladni oceanski vodi. Kar neke vrste knajpanje smo se šli. Ker smo za nočitev nameravali uporabiti kar Vojčeve in Rikijeve koordinate v Viana do Castelo (N41,694737 W8,819131) se ni nikamor mudilo. Proti večeru smo

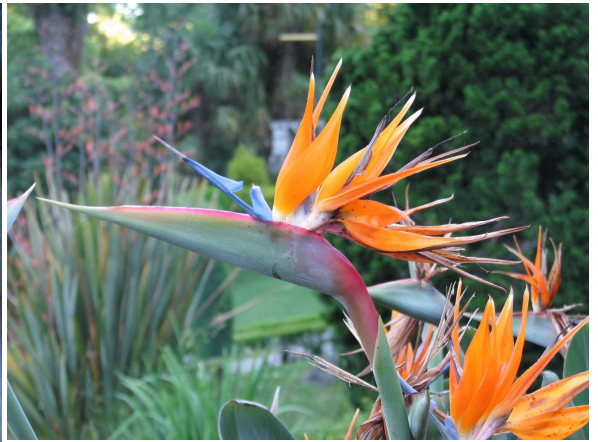
nadaljevali pot in se parkirali na makadamskem parkirišču prej omenjenega mesta. Kaj pa vem. Dan je bil še mlad, pa še sami smo bili in smo se kar na hitro odločili, da jo raje potegnemo do Brage in njihovega dobrega Jezusa (Bom Jesus) <http://www.sacred-destinations.com/portugal/braga-bom-jesus-do-monte> . Bomo kar pod njegovim stopniščem poskusili prenočiti. Odločitev se je izkazala za prav dobro, saj je na parkingu že stal italijanski kamper in kmalu smo ugotovili, da bomo v zadovoljstvo obeh prespali kar na parkingu (N41,552728 W8,381391). Zvečer smo spili še en italijanski kafe in se pomenili o načrtih in točkah, ki si jih bomo ogledali na Portugalskem. No, mogoče je ravno to botrovalo temu, da smo se potem z njimi srečali še dvakrat.

6. dan: Ponedeljek, 21. junij 2010: Braga (Bom Jesus) – Guimaraes – Porto – Cortegaca, 163 km, sončno, 26 stopinj, malo po AC, ostalo po neplačljivih

Spali smo brez težav, zjutraj pa v sanitarijah parkirišča obnovili vodne rezerve in se znebili zalog v kaseti wc-ja. Že zgodaj smo potegnili do vznožja stopnišča, ki vodi do cerkve na vzpetini nad Brago in se po njih povzpeli do vrha razglednega hriba. Samo stopnišče je res nekaj posebnega. Sicer jih nisem preštel, ampak se mi zdi da je okoli 10 odsekov in na

vsakem se bohotijo kipci iz bibličnih zgodb, katerim iz različnih telesnih odprtih brizga voda, ki se nato pretoči na naslednji nižji odsek, tam brizga iz kipcev in tako dalje vse do vznožja stopnišča, kjer se pretoči po spiralno zavitem stebru in svojo pot nadaljuje proti spodnji postaji starinske vzpenjače, od tam pa navzdol proti Bragi. Priteče pa vsa ta voda iz jezerca, ki ga najdete nad cerkvijo. Po jezercu se očitno lahko zapelješ tudi z idiličnimi čolnički, vendar v času našega obiska ni bilo žive duše.

Na drugo stran hriba pa se odpre lep razgled na okoliške hribe in predel Brage. Vsa okolica cerkve je res lepo urejena, tako kot smo potem opazovali in občudovali po celi Portugalski. Sama cerkev tudi lepa, pa saj smo v Portugalskem Vatikanu, kakor imenujejo to svetišče. Še posebej je lep glavni oltar – upam, da boste imeli srečo in bo osvetljen. Po ogledu smo se po stopnišču vrnili do kamperja in se spustili novim dogodivščinam naproti po hribu navzdol. No dogodivščine so začele že v Bragi, kjer me je moja Lola kar nekaj usmerjala in preusmerjala, dokler je nisem začel ignorirati in se orientirati po tablah, ki so vodile do naslednje postojanke – Guimaraes, naslednjega mesta pod UNESCO zaščito in kraja, kjer se je „rodila“ Portugalska <http://www.golisbon.com/portugal/cities/guimaraes.html> . Guimaraes je bil namreč dom prvega portugalskega kralja Don Alfonsa Henriques-a. Do tam smo potegnili kar po avtocesti in na Vojčevih koordinatah zastonj poskušali parkirati, ker je bilo parkirišče nabito polno. Kmalu smo našli prosto parkirno mesto v ulici, ki vodi h gradu nad mestom, kar se je izkazalo za še boljše izhodišče. Že med iskanjem prostega parkirnega mesta smo odkrili pekarnico, kjer smo si za majhne denarce nakupili vrha in pol dobrot in jih kar kmalu tudi začeli drobiti, tako da smo se na poti nazaj iz mesta tam ustavili še enkrat in zaloge obnovili. Samo mesto Guimaraes nas je takoj na začetku presenetilo s svojim obzidjem in lepim trgom, na katerem

so visele zastave iz cele Evrope. Hitro smo pogledali ali so izobesili tudi slovensko in našli kar dve: vsako na svojem koncu trga. Sprehod smo nadaljevali po uličicah in se povzpeli do gradu nad mestom, ki pa je bil na našo

žalost zaprt (ponedeljek). Ob gradu smo zopet srečali Italijane, s katerim smo prespali prejšnjo noč, in ocenili, da so parkirali še bolje kot mi, saj je pred gradom ogromen makadamski parking na katerem bi bilo zagotovo možno brez težav prenočiti (N41,449021 W8,288981). Po raziskovanju uličic, kjer smo odkrili veliko lepih keramičnih okraskov fasad, smo se spustili nazaj na trg in opazil sem mladenke, ki so imele na kolenih prenosnike. Hitro preverim na mobitelu in res najde kar dve odprti omrežji. Vsedemo se v senčko nekega bifeja,

naročimo pijačo in malo pobrskamo po internetu in se javimo domov. Ker sem imel pri črkovanju imena kraja Guimaraes težave, sem poprosil za pomoč natakario, ki pa ni kar prida govorila angleško, je bila pa zelo prijazna in izza sosednje mize poklicala obilnega možaka s košato brado, da nam pomaga. Izkazalo se je, da je možak zelo razgledan in kaj kmalu nas poduči, da bo leta 2012 Guimaraes skupaj z našim Mariborom evropska prestolnica kulture <http://guimaraes2012.com/>. Priznam, kar malo v zadrego sem padel, ker tega nisem vedel. Po kratkem premoru na trgu smo si ogledali še lep park in še eno cerkev in se po obisku pekarnice vrnili v avtodom. Ker smo imeli ta dan v planu še ogled Porta <http://sl.wikipedia.org/wiki/Porto> smo jo kar na hitro popihali v smeri tega velikega mesta. Že pred prihodom tja me je Mojca psihološko pripravljala na baje kaos na ulicah Porta. Ampak glej ga zlomka, na ulicah Porta še ljudi ni bilo dosti, kaj šele avtomobilov. Opazili smo, da se vsi nahajajo v lokalih in gledajo nogomet. Seveda: na svetovnem prvenstvu v južni Afriki je igrala Portugalska. Imamo pa res srečo. No sreča nam je kaj hitro obrnila hrbet, ko smo prispeli na parkirišče na Vojčevih koordinatah. Tam sedaj parkiranje kamperjem ni več dovoljeno, zato smo morali kar lepo naprej. Ampak kam? Na drugi strani reke Douro v kraju Vila Nova de Gaia, kjer so tudi znamenite vinske kleti, zagledam parkiranih nekaj kamperjev

na velikem parkirišču. Na Loli hitro označim zeleno točko in že me vodi na drugo stran reke. Po petih minutah smo že parkirani na nasprotnem bregu v družbi še petih avtomobov (N41,143293

W8,631951). Malo na hitro pojemo, potem pa peške kakšnih 15 minut v smeri, ki mi jo je priporočil policaj, ki je prišel pogledat na parkirišče – desno proti centru

mesta. Ob obali reke se sprehodimo do vinskih kleti izpred katerih dokaj pogosto vozijo dvonadstropni avtobusi na panoramsko vožnjo po mestu. V ceno vozovnice (13€/odrasli, 6,5€/otroci) je vključen tudi ogled vinske kleti in degustacijo Portovca <http://www.ivp.pt/index.asp?idioma=1>. No, nam se to ni izšlo, ker kleti v Vila Nova de Gaia zapirajo že ob 17. uri in smo bili na žalost prepozni. Pa nič zato. Saj smo v mestu po katerem ima Portovec ime in bomo že še kje našli kakšno možnost degustacije tega vina, o katerem se nam še sanjalo ni, da nam bo postal kar všeč. Po nasvetu drugega lokalnega šerifa, ki je odlično obvladal angleški jezik, smo se namenili do kleti, ki se nahaja v centru mesta, ampak

je po besedah šerifa bolj skomercializirana, kot pa tiste na drugem bregu reke, kjer smo vstopili na avtobus. Ja, kaj hočemo. Za tiste znamenite kleti v Vila Nova de Gaia (Offley, Sandeman, Forester, Ferreira, Barros, Warres, Ramos Pinto, ipd.) smo pač prepozni, da bi pa še en dan samo zaradi tega čakali v tem mestu, v katerem me je po dolgem času zopet začela dajati astma, se mi pa tudi ni dalo. Zrak je bil namreč v Portu precej slab, vsaj v tistem delu, kjer smo skoraj slabo uro čakali, da se je pripeljal Red line za katerega karte smo imeli. Pa ne samo zrak. Tudi nekatere zgradbe so v precej slabem stanju (vsaj v delu ob reki) in se človek

kar ne more načuditi kje ljudje živijo. No, kot boste prebrali malo kasneje, se velika večina izmed njih med vikendom rade volje umakne na lepše v kamp. Po obisku razstavnega prostora, kjer imajo degustacijo in kratko razlago pridelave Portovca (nakup smo zaradi zelo zasoljenih cen in zaradi zapisanega iz Rikijevega potopisa preložili na kakšen kasnejši supermarket), smo se z avtobusom zapeljali po mestu naprej. Mesto je sicer zelo lepo, s precej lepo ohranjenimi starimi zgradbami, cerkvami, trgi. Najbolj pa se nam je vtisnil v spomin promet po starem mestnem jedru. To pa je resnično kaos. Hvala bogu za nogomet, da smo imeli vsaj takrat mir in smo se na hitro prepeljali čezenj. Po dobrih dveh urah vožnje smo se izkricali pred vinskimi kletmi, ki so bile že zdavnaj

zaprle svoja vrata in se vrnili do avtodomov. Lahko bi sicer prespali tukaj (avtodomov, ki so kazali to namero je bilo sicer kar nekaj) ampak smo se raje odpeljali do koordinat v mestu Espinho, kjer sta spala Vojc in Riki (N41,012447 W8,644600) in kjer sem pričakoval, da bo že parkiran kakšen kamper. Ampak ga ni bilo. Ker bi bili na sicer krasnem parkirišču ob peščeni plaži precej velikega mesta zopet sami, smo raje potegnili naprej do koordinat, ki sem jih snel iz Google Zemlje in na katerih sem pričakoval eno opuščeno letalsko stezo, na koncu katere sem na Zemlji videl parkirane kamperje. Kmalu smo iz glavne ceste zavili na stransko, iz te potem na še bolj stransko in ko se je že začelo mračiti smo se vozili po (kot se je izkazalo v kratkem) vojaškem oporišču!?! Vse povsod ograje z bodečo žico, vojaška vozila, le letališke steze nisem nikjer videl, ker sem se raje že prej pobral od tam. V Lolo sem vtipkal še zadnjo varianto za prenočitev, ki sem jo imel pripravljeno za ta dan: koordinate nekega kampa, ki sem jih tudi pobral iz Zemlje. V trdni temi smo se po ozkih cestah pripeljali v neko betonsko naselje in po enosmernih cestah pred vhod kampa Parque de campismo de Cortegaca (N40,940037 W8,658174). Obrigado! Tako se namreč po portugalsko reče hvala. In domačini bodo na vas zelo lepo gledali, če jo boste uporabljali. Ne vem sicer komu sem se takrat zahvalil, ampak resnično sem bil vesel, da smo končno našli kraj, kjer bomo v miru prespali. V stražarski hišici ob vhodu kampa je čula deklina, ki pa si je kar pokrila obraz, ko sem z njo spregovoril v angleškem jeziku. Prešaltal sem na esperanto in ji malo s kretnjami malo pa z besedami dopovedal, da bi radi v kampu prespali. Seveda se je rampa takoj dvignila in iz teme sta pritekla še dva pomagača, ki sta me vsak na enem koncu kamperja usmerjala na parking, kjer so nam odkazali, da se parkiramo. Poleg nas pa samo en pick-up z nemško registracijo in en portugalski kamper, vse ostalo pa morje prikolic. Na hitro smo si ogledali kamp in ugotovili, da smo ograjeni v nekem kampu, v katerem je zelo stara infrastruktura in dostop do morja omejen z bodečo žico in napisanimi urami, kdaj je plaža odprta. Spominjalo nas je na stare socialistične čase. Smo bili kar kmalu mnenja, da se zjutraj odpravimo naprej. Kako smo se uštel!

7. dan: Torek, 22. junij 2010: Parque de campismo de Cortegaca, 0 km, sončno, 26 stopinj

Naslednje jutro smo se zbudili v krasno sončno jutro in vse je izgledalo lepše, kot pa večer prej. Opazili smo, da smo parkirani poleg jaslic ????. Ob prijavi na recepciji, nam je prijazna receptorka, ki je odlično govorila angleško, povedala, da se bliža njihov največji praznik San Joao (sveti Janez Krstnik) zavetnik ribičev, ki ga praznujejo 24. junija in da bomo po kampu našli še kar nekaj postavljenih

jaslic. Na 24. junija se v Portu zgodi največja zabava v letu, z mogočnim ognjemetom in priporočili so nam, da naj si jo gremo ogledat, če le moremo. Morda so pa zato tisti kamperji včeraj ostali parkirani na parkirišču v Portu? No, mi smo tole pustili za naslednji obisk Portugalske. Receptorka je Jakatu tudi takoj pokazala posebno rožo, ki ob tem prazniku ne manjka v nobeni hiši in se imenuje Manjerico. Njena posebnost pa je ta, da se je ne sme vonjati z nosom, ker jo človeška sapa umori. Rožico se poboža z roko, ob tem spusti zelo lep vonj (podoben naši »šatrajki«) in potem ta vonj z roko prineseš k nosu. No, kasneje smo s to posebno rožico okrasili tudi naš dom na štirih kolesih in jo uspeli v odlični kondiciji pripeljati domov.

Raziskovanje kampa smo nadaljevali kar pri naših sosedih: Franku in Briti s prijazno psičko Kano (portugalski vodni pes). Izkazalo se je, da sta odlična poznavalca Portugalske, saj že 26 let zahajata na dopust izključno na Portugalsko. Bila sta nam tudi odličen vir informacij in kot boste lahko brali kasneje, smo se z njimi še tudi velikokrat po naključju srečali na potovanju in na koncu celo prebili skupaj tri dni na najlepši Portugalski obali.

Nemca sta nam priporočila tudi restavracijo v kampu, kjer naj bi imeli zelo dobro in poceni

hrano. No, na našo žalost, sta se Nemca še isti dan odpeljala naprej in poleg nas so sedaj mejili Portugalci s svojim integrircem. Podali smo se na plažo, vendar pa nas je na vhodu nanjo (bolje rečeno na izhodu iz kampa) ustavil varnostnik. Za prehod na plažo smo potrebovali nek kartonček, ki smo ga resnično ob prijavi tudi prejeli. Plaža pa lepa peščena, morje pa

kristalno čisto. Po kopanju oz. bolje rečeno namakanju v precej hladnem oceanu (cca. 19 stopinj) je bil čas za kosilo. Odločili smo se, da poslušamo nasvet Nemcev in se odpravili v restavracijo. Nič posebnega. V kotu ob naši mizi je bil celo umivalnik, kjer so si vsi umili roke, ko so prišli v prostor. Lepo. Pa smo si jih še mi. Posedli smo se za mizo in takoj je pritekla prijazna mlada natakara in nas obgovorila v tekoči angleščini. Izkazalo se je, da že

cel kamp več za neke čudake, ki so parkirali v „njihovem“ kampu. Za kosilo je bila odlična kremna zelenjavna juha, nato pa si imel na razpolago 3 različne glavne jedi: riba Raia, lignji na žaru in ocvrti lignji. Pa smo vzeli vsak pa eno različico in si potem izmenjali, da smo vse poskusili. Poleg pa mešana solata, ter pijače kolikor si jo hotel. Z Mojco sva dobila cel liter dobrega mrzlega sladkega belega vina, Jaka pa Fanto. Za sladico se pa nikakor nismo mogli odločiti, ker nismo vedeli, kaj nam prijazna natararica ponuja. Pa nas je popeljala kar k hladilniku in potem smo se odločili kar za 4 različne sladice. Med njimi tudi Molotof in Dream Cake, katere nam je priporočila že Brita. Vse štiri smo dobili in se do sitega najedli. Hrana je bila tako dobra in poceni (6€ na osebo), da smo se zvečer vrnili še na večerjo. V vmesnem času, pa smo spoznali naše sosede z integrircem. Kar čakala sta nas, ko smo se vračali iz restavracije in nas povabila k svoji mizi, na kateri sta ravno imela kosilo. Smo spregovorili par besed in jima obljubili, da se vrnemo, ko pojedemo do konca. Pa nismo rabili dolgo čakati, ko nas je prišla iskat zgovorna Nemka. Omožila se je s Portugalcem in sedaj že dolgo vrsto let živita tukaj. Prvo vprašanje je bilo: kako smo jih našli? Kamp je v lasti kluba kamperistov OS Nortenhos (Clube de Campismo e Caravanismo OS Nortenhos) in je namenjen njim samim in pa občasno se pripelje še kakšen gost, ki ga povabijo oni ali še kakšen njihov znanec. Večina članov je iz Porta, ker se čez vikend ljudje umaknejo iz tega velikega mesta v kamp. Tudi cene imajo temu primerne. Mesečni paušal npr. 70€. Aha, zato so nas vsi tako čudno in z zanimanjem opazovali. Zašli smo v napol zaprt kamp. Valdemar, tako je bilo ime lastniku integrirca, sicer doma nedaleč stran od kampa, nam je povedal vse kar nas je zanimalo o Portugalski. Še celo seznam postajališč nam je primaknil (najdete ga na koncu potopisa). Celo popoldne smo preživeli skupaj, eni bolj firbčni od drugih. Njih je zanimala Slovenija, nas Portugalska. Povedal nam je, da so cene v trgovinici v kampu zelo ugodne, zato smo pokupili skoraj vse steklenice Portovca in še marsikaj drugega. Zvečer pa spet na večerjo v restavracijo. Tokrat smo se prepustili izboru natararice, ki nam je za predjed priporočila sir Queijo de Ovelha Curado (izvrsten mehak ovčji sir) in debele olive, za glavno jed pa sva z Jakatom zmazala tako dober steak, kot ga nisem še nikjer jedel – pa jih je že kar

nekaj končalo v mojem žaklju. Cena zopet smešna. Ja, ni kaj, to je pa portugalski sever: prijazni, topli ljudje, nizke cene, lepe plaže. Kar čim dlje bi hoteli ostati tukaj, še posebej zato, ker so na nogometnem igrišču v kampu že cel dan okraševali in pripravljali za praznovanje praznika San Joao, ki so ga praznovali naslednji dan in kar je menda največja fešta v tem delu Portugalske. Mi pa na

žalost nismo imeli časa na pretek in treba je bilo naprej. Še ena stvar, ki jo zagotovo ne bi izpustil, če bi vedel, da se nam bo potovanje časovno izšlo brez težav.

8. dan: sreda, 23. junij 2010: Cortegaca – Aveiro – Figueira da Foz – Leiria - Fatima, 242 km, (do sedaj 3236 km in 49 ur in 10 minut vožnje), sončno, 25 stopinj, malo po AC, ostalo po neplačljivih cestah

Zjutraj smo najprej dopolnili zaloge Portovca v trgovinici v kampu in se po plačilu kampa (12€/dan) poslovili od prijaznih ljudi in se odpeljali proti Aveiru (Portugalskim Benetkam) http://en.wikipedia.org/wiki/Aveiro,_Portugal . V Aveiru smo že iz avtoceste, ki pelje do obalnega mesta, opazili postajališče za avtodome o katerem nam je pripovedoval Valdemar (N40,643529 W8,657925).

Postajališče je sicer blizu avtoceste, ampak zaradi ne pregostega prometa mislim, da bi bilo tudi spanje tukaj prav dobro. Lahko se oskrbiš s svežo vodo, le prostora za izpraznit kaseto nisem našel. Po zanimivem mostu prečkate enega izmed kanalov, ki prepletajo mesto in ste že na veliki in zelo bogato založeni ribji tržnici. Toliko rib na kupu nisem videl še nikjer. Nekatere celo take, kot smo jih gledali

samo v enciklopediji.

Po ogledu tržnice se odpravimo na sprehod po uličicah. Za vožnjo z gondolo kot v Benetkah se nismo odločili, saj smo Aveiro prehodili kar peš.

V novem poslovno-trgovskem kompleksu smo našli tudi rožico Manjerico in si jo kupili za

domov. Upali smo, da bo preživela dolge dneve vožnje in res jih je. Ko smo se vračali proti avtodomu, zagledam psa, ki me je na moč spominjal na Kano, portugalskega vodnega psa, ki sta ga imela s seboj Nemca, ki smo jih spoznali nekaj dni nazaj. In res poleg nje zagledam Franka. Že ko sem ga spoznal, se mi je zdel kot kakšen Indiana Jones, tokrat pa se mi

je ta podobnost zdela še posebej očitna, saj je bil pokrit s klobukom in okoli vratu je nosil podobno ogrlico kot junak iz pustolovskih filmov. Veseli ponovnega srečanja smo si izmenjali informacije, kam nas bo vodila pot v prihodnje in morda se celo ponovno srečamo. Na njuno priporočilo smo se odpeljali še malo naprej proti oceanu v kraj Costa Nova do

Prado, ki je znana po slikovitih fasadah hiš, ki so barvno progaste. Prav lepo za pogledati. Na parkirišču

za avtodome (približno tukaj N40,612407 W8,749387, glejte prometni znak) smo pojedli kosilo in si ogledali kraj. Zopet ogromna ribja tržnica in poleg tržnice smo kupili nekakšen ogromen kuhan bob, ki smo ga že prej videvali na drugih tržnicah. Jedli smo kar samega ali pa ga dodali v solato. Res ogromna stročnica, za katero pa nisem uspel izvedeti imena. Iz Costa Nove nas je pot vodila čez Leirio, kjer se nismo ustavljali, do

Fatime kamor smo prispeli v popoldanskih urah. Postajališče za avtodome v Fatimi (N39,634003 W8,671336) je bilo polno, zato smo se začasno parkirali kar na enega izmed parkirišč za avtomobile, ki jih v tem portugalskem romarskem središču res ne manjka. Ker nisem našel prostora za izpust odpadne vode, ki se je nabrala v teh dnevih, sem jo izpustil kar na enem izmed jaškov na PZA-ju, kar, kot sem opazil kasneje, so delali tudi drugi. Kmalu se je izpraznil en box na postajališču in smo se hitro predstavili vanj.

Po kratkem počitku smo odšli na ogled cerkve in okolice. Zelo lepa cerkev in gromozanski trg pred njo sta delovala nekam prazno. Nobene gneče kot npr. v Lurdu.

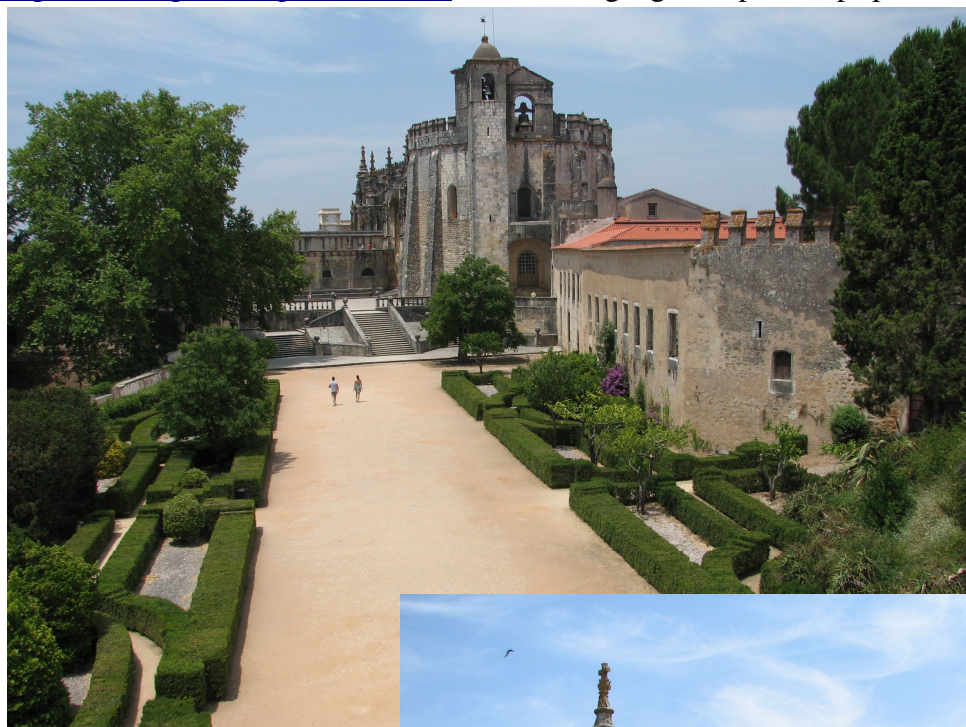

Pridevnik, ki ga je Jaka uporabil, ko smo ga vprašali, kako se mu je zdelo v Lurdu, je bil: žalostno. Za Fatimo pa sem jaz izbral: prazno. Na ogromnem trgu pred baziliko nas je bilo namreč cca. 200 ljudi, kar je bilo kot kaplja v morju. Na drugem koncu trga nasproti bazilike stoji moderna zgradba z zelo prostorno dvorano, v kateri si še bolj kot v cerkvi začutil mir in tišino. Na kraju prikazovanja sredi trga pa stoji malo večja kapela in tam se ljudje največ zgrinjajo k molitvi, gredo po kolenih čez cel trg in nato okoli oltarja v kapeli. http://en.wikipedia.org/wiki/F%C3%A1tima,_Portugal

9. dan: četrtek, 24. junij 2010: Fatima – Tomar – Torres Novas – Rio Maior - Obidos – Peniche – Consolacao, 215 km, sončno, 33 stopinj, neplačljive ceste

Zjutraj smo se še enkrat vrnili na trg in v cerkev, ter se odpravili v mesto po nakupih spominkov za domov. Kar nekaj časa smo potrebovali, da smo našli trgovinice s spominki, saj smo se odpravili v popolnoma napačno smer. Trgovski del s spominki leži za moderno stavbo na drugem koncu trga, nasproti bazilike. Smo kar na hitro opravili, ker če česa ne maramo, potem je to stikanje po trgovinah. Malo dlje smo se zamudili v pekarnici, kjer so imeli kar nekaj dobrot, vendar se lahko skrijejo pred tistimi iz Giumaraesa. Osvežili smo še zalogo sveže vode, spraznili kaseto in odpadno vodo in se odpravili proti glavni točki na današnjem

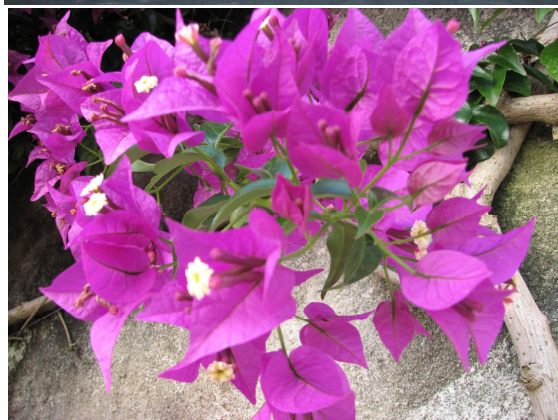
dnevnem redu: naslednji točki na UNESCO listi – templjarskemu gradu Tomar <http://en.wikipedia.org/wiki/Tomar> . Obisk tega gradu pa res priporočam vsakemu, ki bo

potoval po teh krajih. Že na zunaj mogočno obzidje in velik grad skrivata v svoji notranjosti skrivnostno rotundo. Kaj takšnega še svoj živi dan nismo videli. Resnično lepo! . Fotografije niti približno ne morejo pričarati te posebnosti.

Kar nekaj časa smo se zadržali v gradu in ga raziskali od jutranje do večerne strani, od kleti do strehe. Pri njegovem izhodu so rastle fige, ki so bile resnično debele, ampak so bile na žalost na višini, ki jo dosežemo obiskovalci, že vse obrane. Na našo srečo jih je za eure ponujala prijazna prodajalka na parkirišču pod gradom. Drage ko žefran! Ampak takšnih res še nismo nikjer videli, zato smo jih kupili. Na žalost smo kasneje ugotovili, da niso nič posebnega in da so tiste, ki jih naberejo, ko se s kolesom podimo po hrvaških otokih, mnogo boljše. Preparkiramo se v senčno parkirišče pod gradom (N39,603958 W8,417706) in skuhamo kosilo. Zunaj pa peklensko vroče. Poleg nas se parkira nemški kamion – ops avtodom, in izza volana prileze popolnoma premočen možak. Uf, težka bo. Po kratkem počitku se odpravimo dalje. Sonce pa neusmiljeno pripeka. Nas naslednji cilj je Obidos [http://en.wikipedia.org/wiki/%C3%93bidos, Portugal](http://en.wikipedia.org/wiki/%C3%93bidos,_Portugal) . Menda zelo lepo mesto z obzidjem.

Nekaj časa
po
neplačljivi,
potem pa
zaradi
neusmiljene
vročine na
avtocesto. Že
iz avtoceste

se je v daljavi videlo mogočno obzidje. Na koordinatah Vojca in Rikija ni bilo prostora za parkiranje, zato smo se odpeljali še 200 m naprej in zagledali znak za PZA (N39,356462 W9,157046). Prostora dovolj, cena pa dovolj fer, da smo se odločili avto parkirati kar tukaj. Pri prijaznem oskrbniku postajališča dobimo vse potrebne informacije o Obidosu in tudi načrt mesta, tako da vandranje po uličicah in po obzidju mine brez vsakih skrbi. Res lepo mesto, obdano z obzidjem, slikovite uličice, polne trgovinic s spominki, Lepo!

Ker je bila ura že pozno popoldanska, smo se odločili, da gremo pogledat na koordinate, za katere so napisali, da tam za tako lepoto in ceno človek ostane kar dva dni (N39,428023 W9,220841). Sicer kar lep prostor ob zalivu ampak mi smo se raje vrnili nazaj do Obidosu in naprej v mesto Consolacao, kjer so bile na Valdemarjevem seznamu napisane koordinate PZA-ja (N39,325521 W9,357500). Parkiramo med cca. 25 portugalskih kamperjev, poleg nas pa Francoza, ki smo jih pozneje srečali še v Lizboni. Samo postajališče ne nudi oskrbe, je pa prav na plaži in za spanje več kakor primerno. V njegovi bližini (N39,322272 W9,358047) pa sem odkril še en kup kamperjev na divjem parkirišču nad klifi, vendar je tam postavljena ena taka zanimiva tabla, da smo mi raje kar ostali tam, kjer smo bili. Glej kazni!

10. dan: petek, 25. junij 2010: Consolacao – Mafra – Sintra – Cabo da Roca – Cascais - Lizbona, 185 km (do sedaj že 3636 km in 56 ur in 30 minut vožnje), sončno, 26 stopinj, malo po AC, ostalo po neplačljivih

Po nasvetu oskrbnika postajališča v Obidosu se odločimo, da se zapeljemo v Mafro. In ni nam bilo žal. Prekrasna zgradba Palacio Nacional de Mafra (parkirali smo na N38,937887 W9,326425), za katero se izkaže, da je cerkev, muzej, vojašnica, vse v isti zgradbi, si ogledamo za zajtrk, nato pa še botanični vrt, ki kraljuje skrit za to mogočno zgradbo iz belega kamna

http://en.wikipedia.org/wiki/Mafra_National_Palace . Ker ugotovimo, da nam je oskrbnik zelo modro svetoval, se odločimo poslušati še njegov drugi nasvet in se odpeljemo v Sintro, naslednjo UNESCO-vo lepoto na našem potovanju <http://en.wikipedia.org/wiki/Sintra> . To, kot se je izkazalo, je bila krona tega dne. Sicer kar adrenalinski spust po uličicah Sintre in iskanje prostega parkirnega mesta zaključimo, ko parkiramo v senci mogočnih dreves, nedaleč od centra mesta (N38,796570 W9,387391).

Ker smo se odločili, da se povzpemo na sam vrh do ruševin gradu, se planinsko

opremimo in oskrbljeni s pijačo in polnim nahrbtnikom nepogrešljivih stvari začnemo vzpon. Slikovite uličice Sintre raziskujemo kar sproti, nekaj pa še ob povratku iz vrha. Skozi „tropski“ gozd se vzpenjamo višje in višje, dokler se ne znajdemo skoraj povsem na vrhu, kjer se kupijo vstopnice za ogled

ruševin Castelo dos Mouros ali pa tudi palače Pena. Odločimo se samo za grad, za kar nam je pozneje sicer žal, ampak imamo vsaj razlog, da se ob naslednjem obisku Portugalske zopet vrnemo v Sintro. Iz ruševin gradu pa veličasten razgled na vse strani neba: jutranjo, večerno, mrzlo in toplo. Sintra kot na dlani. Res se je bilo vredno povzpeti na ta dragulj Portugalske, ki je tudi pod Unescovo zaščito. Še kar nekaj stvari je na Portugalskem zaščitil Unesco <http://www.manorhouses.com/unesco/>

Na izhodu iz ostankov gradu nas zaustavi varnostnik in nas preseneti z vprašanjem od kje prihajamo? Pa nam je hitro jasno zakaj. Možak je namreč ujel naš pogovor in ker je balkanskega rodu (Srb) smo hitro na srbohrvaščini. Na Portugalsko ga je zvabila ljubezen in ker je znal nekaj tujih jezikov, ni bilo problema z zaposlitvijo. Težko pa mu gre portugalščina, ki da je zelo težak jezik. Navkljub temu, da že 4 leta živi na Portugalskem, še vedno ne zmore vseh posebnosti tega jezika. Pove nam, da bomo v Cascaisu prešli iz vlažnega in hladnejšega severnega dela Portugalske v suhi in toplejši južni del. Cascais je namreč poznan kot vremenska meja med severom in jugom Portugalske. Spust skozi tropski gozd mine precej hitreje kot pa vzpon in kmalu smo pri vodnjaku, pri katerem si domačini točijo vodo, pa si jo natočimo še mi. Še malo in že smo nazaj v centru Sintre. Še ogled cerkve z znamenitima stolpoma in smo že pri kamperju. Na klopici v parku pa kosilo na hitro, s klobaso v eni roki in pijačo v drugi. Nato pa naprej proti najbolj zahodni točki Evrope – rtu Cabo da Roca http://en.wikipedia.org/wiki/Cabo_da_Roca. Lola me usmeri po bližnjici, kar se kmalu izkaže kot napaka. Ko ugotovimo, da tukaj le ne bo šlo – cesta namreč postaja čedalje ožja in ožja, na edinem možnem mestu le s težavo in mnogimi manevri obrnem in potem zopet adrenalinski spust nazaj v center Sintre in nazaj na cesto po kateri smo v Sintro tudi prišli. Lola hitro preračuna in nas sedaj povsem suvereno popelje na prekrasen rt (N38,780762 W9,497801).

Na naše presenečenje pa je popolnoma brez vetra, kar se tukaj baje ne zgodi ravno pogosto. Uživamo v razgledu, fotografiramo in skuhamo kosilo. Po popoldanskem počitku pa nadaljujemo pot po obalni cesti, mimo lepih peščenih plaž polnih srfarjev in kajtarjev, kjer je kar nekaj točk, kjer bi se dalo prespati. Najprej v Cascais in naprej v Lizbono. Koordinate parkirišča blizu stolpa Belem se izkažejo za točne (N38,695047 W9,200764), vendar pa tam na žalost ni prostora za niti en avto več. Vse je polno kamperjev. Preverim, če se slučajno kdo odpravlja stran, vendar nimamo sreče. Ogledamo si stolp in že vtipkam koordinate kampa v Lizboni, kar se kasneje izkaže za še boljšo odločitev kakor pa parkirišče poleg stolpa. Kamp Monsanto v Lizboni (N38,724673 W9,207926) je v lepem gozdičku, kjer vam bodo nagajale veeverice, opremljen je celo z bazenom, na vsaki parceli pa je vse kar potrebujete. Za ceno 23€/dan se tukaj sparkiramo kar dva dni.

11. dan: sobota, 26. junij 2010: Lizbona, 0 km, sončno, 27 stopinj

Ker smo se že poprej odločili, da bomo za ogled Lizbone izbrali zopet avtobusno turo, saj se nam zdi, da na ta način z najmanj muke še največ vidimo, se že zjutraj odpeljemo z avtobusom, ki odpelje malo v stran od kampa, proti centru mesta. Za ogled mesta si lahko izberete tudi turo s tramvajem. Vožnja do centra mesta traja kar dobre pol ure in že na tej vožnji se peljemo mimo kar precej znamenitosti Lizbone, tega lepega mesta. http://www.visitlisboa.com/Home_UK.aspx?lang=en-GB . Na trgu Plaza da Figueira v centru Lizbone se vzhajemo na odprto palubo dvonadstropnega avtobusa, kjer preživimo dobre pol ure, preden se ustavimo na postajališču pred Oceanarijem (pazite pri izbiri linije, ki jo vozi sight-seeing bus, da boste izbrali tisto, ki pelje mimo Oceanariuma). Nahaja se v predelu Lizbone, kjer se je leta 1998 dogajal svetovni Expo. Zares lep predel mesta z modernimi zgradbami, paviljoni, urejenimi parki in zanimivostmi, med katerimi zagotovo izstopa drugi

največji Oceanarium na svetu <http://www.oceanario.pt/> . Njegov ogled resnično priporočam vsakemu, še posebej družinam z otroci in vsem ljubiteljem narave. V ogromnem akvariju, ki

sega tri nadstropja visoko se nahajajo ribe z vseh kontinentov. Manjši akvariji predstavljajo razmere iz življenja na Antarktiki, v indijskem oceanu, atlantskem oceanu, v tropskih morjih, v centralnem akvariju na sredini pa se šopirijo raznorazne ribe, raki, mehkužci vseh velikosti, barv in oblik. Resnična paša za oči. Ne izpustite video predstavitve, kjer pokažejo kako ta ogromen umetno vzdrževan eko sistem vzdržujejo, kako pripravljajo vodo, hranijo vse te različne morske prebivalce, skrbijo za čistočo, zdravje in dobro počutje rib. Ogled Oceanariuma vam bo vzel kakšni dve do tri urice časa, ki pa si ga vsekakor vzemite. Slike niti približno ne prikazujejo bogastva, ki je na ogled v Oceanariumu. Po ogledu Oceanariuma smo se vrnili na postajališče avtobusa in počakali na prihod naše linije. Nato smo še dve urici uživali ob razgledovanju Lizbone in poslušanju o njenih znamenitostih. Ker imamo dogovor, da na vsakem dolgem potovanju enkrat obiščemo Mc'Donalds, se je Jakatu ta želje tokrat izpolnila v Lizboni. Pozno popoldne se vrnemo v kamp in uživamo v bazenu ter si spečemo dobro večerjo na žaru. Preverimo še, ali je še kakšen Slovenec v kampu, ampak nimamo sreče. Prednjačijo severnjaki (Nizozemci, Irci) in pa bližnji sosede: Francozi.

12. dan: nedelja, 27. junij 2010: Lizbona – Vendas Novas – Montemor o Novo – Evora – Montemor o Novo - Pego do Altar, 227 km, peklensko vroče in sončno, 40 stopinj, neplačljive ceste

Takoj zjutraj sva z Jakatom še pred uradnim odprtjem bazena v vodi in se pošteno nanoriva in naplavava preden se odpeljemo iz kampa v doslej najbolj vročo etapo na potovanju. Po plačilu kampa 23€/dan, se po avtocesti preko znamenitega mostu Vasco da Gama odpeljemo proti še enemu UNESCO-vemu biseru: Evori. Po mnenju tega spletnega mesta

http://www.alltravelporugal.com/Portugal/Destination_Guides/Top_Attractions.htm ene izmed top atrakcij Portugalske. Za Evoro smo slišali že od Valdemarja in Franka, da leži v najbolj vročem predelu Portugalske in da so temperature včasih tudi za več kot 10 stopinj višje kot v priobalnem delu. In izkazalo se je, da sta oba govorila iz izkušenj. Pot iz Lizbone je šla kot po maslu in čez čudoviti most Vasco de Gama smo se odpeljali na drugo stran reke Rio Tejo, ki se v ocean izliva ravno v Lizboni. Kmalu na drugem koncu mostu pa izvoz iz avtoceste in po lepi regionalni cesti v smer Evore. Naša mami si je namreč na vsak način želela vožnje skozi pokrajino Alentejo, kjer so doma hrasti plutovci.

http://en.wikipedia.org/wiki/Quercus_suber . Na začetku sem bil sicer nejevoljen, ker sem vedel, da bom cel dan švical, ampak zvečer sem le priznal, da je bila vožnja po pokrajini plutovcev ena najlepših etap na tem potovanju. Vožnja po pokrajini Alentejo je res lepa in jo priporočam vsakomur, četudi si ne ogledate Evore. Prav z veseljem smo si ogledovali hraste

plutovce, ene še prav na sveže olupljene (rdeče deblo), druge že skoraj godne za novo lupljenje. V teh krajih namreč pridelajo ogromen delež svetovne proizvodnje plute. Na poti do Evore se je termometer vztrajno dvigoval proti 40 stopinjam in na koncu tudi tam obstal. V Evori je bilo resnično vroče. Parkiramo kar pri bencinski pumpi na enem izmed vhodov v mesto (N38,567464 W7,915860) in se peške odpravimo v center. V turistično informativnem centru se oskrbimo z zemljevidom mesta in najprej se odpravimo do cerkve, v kateri je baje 1000 človeških lobanj. No izkazalo se je, da lobanje niso v cerkvi – najbrž bi bilo to le prehudo za običajnega obiskovalca, ki s tem dejstvom ne bi bil predhodno seznanjen. Lobanje se namreč nahajajo v neki „kapeli“, za katero pa se plača vstopnina. No, tako močno si jih pa spet nismo želeli videti, zato smo se po ogledu cerkve, ki je bila precej morbidna, s precej slabim občutkom v želodcu, kar na hitro pobrali proti ostankom iz rimskih časov, ki so glavna

turistična znamenitost Evore in jih najdete na vrhu mesta. Bolj, ko smo se oddaljevali od čudne cerkve, boljše volje smo bili. Na vrhu mesta leži nekaj ostankov iz rimskih časov, od koder je krasen razgled na akvadukt in okolico mesta, ter parkirišča, ki smo jih mi nekako zgrešili (N38,576541 W7,911885). Na našo žalost pa se je eno uro pred našim prihodom zaprla tudi glavna cerkev v mestu, tako da z ogledom ni bilo nič. Kar nekako razočarani nad Evoro smo se počasi vrnili proti kamperju in odkrili zelo lepo prodajalno spominkov iz plute, ki jih v Evori resnično ne manjka. Tukaj je iz plute skorajda vse. Tudi torbice, kravate, ipd. Za spomin smo si kupili zelo lepo podstavek za postaviti vroč lonec na mizo. V okviru iz plute je vdelana keramična ploščica s podobo portugalske fregate. Tako smo ubili kar tri muhe na en mah: pluta, keramika in fregata s portugalskim križem. Dobro volje smo odraščali nazaj proti obali. Za ljubitelje dobre kapljice pa priporočam, da jo mahnete še malo naprej po pokrajini Alentejo, kjer so doma odlična portugalska vina. Vinhos do Alentejo <http://www.vinhosdoalentejo.pt/index.php?l=EN>. Na cesti proti obali smo v supermarketu nabavili medeno sladke in nebeško dobre dinje. V kraju Alcacer do Sal, za katerega nam je

kasneje Frank povedal, da je bil pred izgradnjo avtocest glavno trgovsko stičišče poti med severom in jugom, vzhodom in zahodom, smo na obali reke Rio Sado odkrili krasno parkirišče s skate parkom (N38,369594 W8,510898), ki je tudi na Valdemarjevem seznamu..

Povprašali smo dva portugalska avtodomarja ali bosta tukaj spala in po potrditvi smo se odločili, da bomo tukaj prespali tudi mi. No, ni minilo veliko časa, ko k nam pristopi starejši Portugalec iz sosednjega avtodoma in nam v portugalščini začne razlagati o nekem jezeru v bližini, lepotah narave in da tam

prenočuje veliko Francozov, Nemcev itd. Ker nam je o portugalskih jezerih pripovedoval že Frank in nam njihov obisk zelo priporočal, zaradi miru in tišine, ki jo lahko tam doživiš in ponoči poslušаш petje ptičkov Nightingale (slavčkov), smo se premislili glede kraja prenočevanja in se odpeljali nazaj na jezero Pego do Altar. Umetno jezero je eno izmed mnogih, ki jih je dal narediti bivši diktator Salazar in so umetno pregrajena jezera, namenjena namakanju obširnih polj, za katere smo šele kasneje izvedeli, da so riževa polja. O tem me je sicer že ob vožnji mimo njih prepričevala Mojca, ampak ji nikakor nisem hotel verjeti. Riž na Portugalskem? Ja, pa kaj še. Ampak je bilo res. Obširna riževa polja se začenjajo tam, kjer se končajo nasadi plutovcev. Pa ne samo riževa polja in nasadi plutovcev. Ta dan smo si zapomnili tudi po premnogih gnezdih štokelj in podmladka, ki je radovedno gledal dol iz njih. Zdi se mi, da smo videli nešteto štokelj. Še nekaj izhodišč za ljubitelje narave <http://www.manorhouses.com/parks/>

Ko smo se pripeljali do jezera Barragem Pego do Altar (N38,420633 W8,391816) so tam že bili trije avtodomi. Smo imeli pa res „srečo“. Še na Googlovi fotografiji jih je ene deset. Pred nami sta se z avtodomom z britanskimi oznakami pripeljala dva mlada para s psom. In kot smo ugotovili kasneje, so imeli vsi avtodomi na tem jezeru med svojo posadko tudi psa. Ja ni kaj. Brez psa tudi jaz tukaj ponoči ne bi ravno mirno spal. Jezero je precej odmaknjeno od vsakega mesta. Takoj povprašam ali se v jezeru kopajo in mi povejo da se, ampak bolj ob robu, ker da je zelo globoko. Sicer, če si dober plavalec, ni nobenega problema. Ogledamo se

še malo naokoli in se sprehodimo do bifeja in majhne gostilne nad jezerom. Vidimo, da ponujajo kar mamljivo hrano in še draga ni povrh vsega, ampak se vseeno zadovoljimo le s sladoledom in se odpravimo na večerjo v avtodom. Po večerji navežem kontakt s sosedom Nemcem, ki kar sam tukaj biva že 5 mesecev. Ga vprašam, če se kopa ali ribari pa pravi da ne. Od česa živi me ne vprašat. Tako firbčen nisem bil. Mi je pa kasneje Frank povedal, da so to ostanki nekoč zelo številnih kolonij hipijev, ki so tukaj na Portugalskem bivale pred leti. Pa so jih zaradi težav z drogami baje pregnali in jih je ostalo le še nekaj za seme. Baje, da niso nevarni in tudi tale poleg nas ni bil videti nič posebnega. Precej podrobno mi je opisal vse, ki so bili parkirani na tej in oni strani jezua. Na drugi strani jezua je bil parkiran starejši možak iz Nemčije, ki se je sem dol pripeljal kar s traktorjem s katerim je vlekel počitniško prikolico. Sedaj biva tam ob jezua in izdeluje lesene otroške igrače. Kar jih ne uspe prodati tukaj na Portugalskem jih na jesen odpelje nazaj v Nemčijo in spomladi zopet na pot proti Portugalski. O tem posebnežu sta nam kasneje govorila tudi Frank in Brita. Po kratkem pogovoru se je hipi s svojim precej starejšim kolegom in seveda vsak s svojim psom odpravil na pivo v bife in ga nismo več videli. Mi pa smo spili še en portovec in uživali v sončnem zahodu ter tišini.

13. dan: ponedeljek, 28. junij 2010: Pego do Altar – Alcacer do Sal – Grandola - Melides – Praia de Gale, 64 km, sončno, 28 stopinj

Noč je minila mirno in spalo se je presenetljivo dobro, saj se je ponoči ohladilo na 20 stopinj. Zjutraj smo se kar zgodaj odpeljali naprej. Za zajtrk smo se ustavili na parkirišču v Alcacer do Sal, kjer smo bili že prejšnji večer in Jaka se je šel podit v skate-park. Po zajtrku smo obhodili mesto, odkrili celo pošto in končno

poslali razglednico iz Fatime prijatelju v Ljubljano. Pot smo nadaljevali proti obali, ker je bil naš naslednji cilj kamp, o katerem nam je govoril Frank. Po njegovih besedah je tukaj najlepša obala v vsej Portugalski. Kamp je umaknjen iz glavne ceste in do njega je potrebno kar nekaj časa po makadamski cesti.

Baje, da je kar dobra. No, bomo videli. Po regionalnih cestah nas Lola počasi bliža Melides-u in po ozki, vendar dokaj lepi asfaltni cesti, se pripeljemo v to majhno vasico, kjer ob cesti zopet zagledam znanega psa in Indiana Jonesa. Na hitro ustavim in vsi nasmejani se zopet srečamo s Frankom in Brito. Pove mi, da sta namenjena na kopanje v laguno v kraju Costa de St. Andre in da sta se v Melidesu ustavila, ker imajo tukaj trgovino in brezplačen internet v Junta de Freguesia de Melides (N38,147382 W8,729737). Tega smo bili veseli tudi mi, saj se

od Guimaraesa nismo javili na mail. Na hitro pošljemo pozdrave domov in se v trgovini oskrbimo z najnujnejšim, nato pa se odpeljemo v kamp Praia de Gale. Cesta res ni tako slaba, vendar, če mi Frank ne bi povedal, da bom do kampa prišel brez težav, se zagotovo ne bi spustil nanjo. Bal bi se namreč ugreza v pesek, ki ga očitno redno plužijo iz ceste.

Vendar kar brez skrbi. Koordinate odcepa iz glavne ceste proti kampu so

N38,191926 W8,730859. Cesta je prevozna brez težav in po cca. 4 km vožnje se pripeljemo pred kamp, ki je bil naslednje 3 dni naša postojanka (N38,204327 W8,769195). Parkiramo poleg pick-up-a Franka in Brite, na dokaj mehkem terenu, zato previdnost ne bo odveč. Dokler je mamica pripravila kosilo midva z Jakatom že skočiva na plažo. Z veseljem ugotoviva, da je vse kar nam je Frank govoril o tem kampu res in še več. Prepričan sem, da je prekrasna fotografija, ki jo je Mojca kazala v eni knjigi o Portugalski, posneta ravno tukaj.

S to novico razveseliva mamico in po kosilu se že zapodimo na plažo, ki leži pod dokaj strmim peščenim klifom, ki ga bogatijo žive barve: od rjave, oranžne, rdeče do rumene. Pod klifom pa turkizno modro sinje morje. Ljubezen na prvi pogled! Ker so do plaže ravno ta in naslednji dan na novo utirali pot, je bil tudi bazen v kampu te dni brezplačen. In smo ga vsak dan s pridom izkoristili. Zadnji dan še posebej. Zakaj pa boste prebrali v naslednjih poglavjih. Dan smo preživeli na plaži in valovih Atlantika, ki je bil tukaj malo toplejši kot na severu. Ali pa se nam je samo zdelo. Nekje 20 stopinj bi rekel. Na plaži so stalno opazovali trije reševalci iz vode, ki so bili zelo prijazni in nas sproti opozarjali na napake, ki smo jih nevede počeli. Valovi, ki se vračajo iz obale nazaj v ocean, se namreč na obali stekajo v posamezne tokove, ki so kar močni in te vlečejo nazaj v morje. Na to so nas takoj opozorili in nam svetovali naj opazujemo domačine in se kopamo tam kot oni. Ta njihov nasvet smo seveda upoštevali in se nato vse dni kopali in uživali brez težav. Na plaži pa nobene gužve, nobene galame, samo piš vetra in šumenje valov. Rajsko! Slike povedo več kot 1000 besed.

14. dan: torek, 29. junij 2010: Praia de Gale, 0 km, sončno, 25 stopinj

Ponoči se je ohladilo na zelo prijetnih 17 stopinj in spali smo kot ubiti. Zjutraj so se iz Atlantika začele dvigati meglice in postalo je zelo misteriozno.

Dan smo preživeli na obali, s pogledom na prekrasne peščene klife in v namakanju v oceanu. Lovili smo valove in se vozili na njih vse do obale, sprehajali po neskončno dolgi peščeni obali, na kateri ni bilo niti ene same smeti. Pričakoval sem namreč, da bo obala nasmetena

z „odpadki“ iz oceana, pa sem se krepko zmotil. Kosti smo si hodili gret v bazen, ki je bil „čist ko suza“ in na katerem zopet reševalci kot v filmu.

Za kosilo spečemo ogromne sardele in uživamo v lepotah narave. Zvečer smo v družbi domačinov, ki jih je bilo v tem kampu največ (tujcev je bilo le za vzorec – poleg nas in

Franka ter Brite
samo še en
Španec z
motorjem)
gledali
nogometno
tekmo med
Španijo in
Portugalsko,
katera se je na
žalost končala s
porazom
Portugalcev. Pa
ni bilo zaradi
tega nobene
hude krvi. Mirno
so se razšli.
Zvečer smo od
Franka in Brite

dobili še nekaj napotkov za nadaljevanje poti in Jaka se je začel slabo počutiti – zeblo ga je. Začela ga je kuhati vročina – 38,5 stopinj. Ker smo bili dogovorjeni, da ostanemo še en dan v tem prelepem kampu, je to sedaj zadevo postavilo pod vprašaj.

15. dan: sreda, 30. junij 2010: Praia de Gale – Costa de St. Andre – Sines – obalna cesta do Sagres: Vila Nova de Milfontes, Odeceixe, Aljezur, Carrapateira, Sagres, 218 km, sončno, 26 stopinj, neplačljive ceste

Ker vročina ponoči ni padla, smo se odločili, da navkljub temu, da je Frank medicinski brat s svojo privatno firmo za nego bolnikov na domu in moja Mojči medicinska sestra s polno torbo zdravil v kamperju, po kosilu nadaljujemo pot v smeri povratka proti domu. Nismo vedeli, kako se bo zadeva razvijala in smo hoteli kar lepo počasi napredovati proti bolj razvitemu jugu. Navsezadnje smo se nahajali na najbolj oddaljeni točki od našega doma. Vročino smo ponoči zbijali s sirupom, podnevi pa s kratkimi kopalnimi seansami v bazenu. Po kosilu smo se po plačilu kampa 20€/dan odpravili naprej proti jugu. Frank nam je povedal,

kje na tem delu obale lahko brez skrbi prespimo, tako da si kakšnih pretiranih skrbi zaradi tega nismo delali. Bili pa smo tudi čedalje bližje večjim mestom na jugu, kjer bi po potrebi lahko poiskali zdravniško pomoč za Jakata, ki ga je še vedno kuhala visoka vročina 39 stopinj. Drugače ni kazal nobenih znakov bolezni, le vročina ni popustila. Zato smo se ob poti ustavili še v laguni pri kraju Costa de St. Andre, kjer so bili na obali parkirani avtodomi. Laguna je posebna zato, ker se na razdalji 30

metrov lahko okopate v hladnem oceanu in termalno topli laguni – o tem nam je govoril Frank. To sva z Jakatom tudi storila in zbijala vročino. Če ne bi imel vročine bi tukaj zagotovo prenočili, saj so na plaži tuši in ob cesti pipa z vodo (N38,114121 W8,796482). Po kopanju smo tako odrinili naprej proti jugu. Mimo Sinesa in nato po obalni cesti do Sagresa. Ob poti so bili borovi nasadi, kjer so iz zarezanih debel lovili smolo. Za kaj jo uporabljajo nismo izvedeli. Naslednjič si bomo vzeli čas še za raziskovanje Parque Sudeste Alentejano, ki se razteza med Sinesom in Cabo Sao Vincente, in ki, po besedah Franka, skriva prekrasno in še divjo in neokrnjeno naravo in lepe plaže. Ne bomo izpustili niti ceste iz Aljezur na Monchique in naprej na Foia. Tukaj je najvišji vrh tega dela Portugalske s prekrasnim razgledom na Algarve in tam so tudi Terme, katerih obisk so nam priporočali. Na poti iz Monchique proti Portimao je gostilna La Rampa, kjer postrežejo z odlično portugalsko jedjo »Frango«. No, to nam vse ostane za naslednjič, ko se vrnemo. Sedaj pa kar naprej proti jugu.

Bolj ko smo se bližali Sagresu, bolj se je iz oceana dvigala megla in na nekaterih mestih že močno ovirala vožnjo. Pa še večerilo se je že, tako da je bila vidljivost precej slaba. Bilo je kot v kakšni grozljivki. Na obalni cesti ni skoraj nič prometa, cesta pa se vijuga kot jara kača in še megla se je razlegala nad pokrajino. Na veliko veselje smo se še v mraku pripeljali do trdnjave pri Sagresu. Na parkirišču je bil parkiran en sam avtodom z nemškimi registracijami in v njem mlada družina. Bili so na poti že 2 meseca, pa še enega so

imeli za porabiti. Možak je namreč menjal službo, punčki pa sta bili ravno pred odhodom v prvi razred oziroma vrtec in so imeli časa na pretek. Dva meseca so bili že na poti in od tega niti en dan v kampu. Free camping! Ja, na Portugalskem to še gre. Parkirali smo kar poleg njih in nato so nam delali družbo še trije avtodomi, ki so tudi iskali primeren kraj za spanje. Še skok do trdnjave, ki pa je bila za ogled že zaprta. Nič zato. Sicer na precej vetrovni lokaciji smo spali čisto v redu (N37,005250 W8,945005). Vročina še ni hotela popustiti – 39 stopinj.

16. dan: četrtek, 1. julij 2010: Sagres – Rt Sao Vincente – plaža Beliche poleg Sagres (zelo primerna za otroke) – Raposeira – ludnica v mestih na Algarve: Lagos, Portimao, Faro – Castro Marim, 240km, sončno, 38 stopinj

Zjutraj smo se odpravili na najbolj jugozahodni rt Evrope: rt Sao Vincente (N37,023595 W8,995401), ki je bil tisti dan po moje najbolj zamegljen rt na Portugalskem. [http://en.wikipedia.org/wiki/Cape St. Vincent](http://en.wikipedia.org/wiki/Cape_St._Vincent) . Zaradi megle, ki je bila tako gosta, da bi jo lahko rezal, še svetilnika nismo videli, čeravno smo bili od njega oddaljeni le 30 m. Zato smo se od tam kar na hitro odpeljali na bližnjo plažo Beliche (N37,026196 W8,962521) , ki leži med Sagresom in rtom Sao Vincente. Nad plažo je veliko parkirišče, do plaže pa vodijo stopnice.

Tam pa o megli ne duha ne sluha, čeprav je od svetilnika oddaljena le par kilometrov. Za plažo so nam povedali Nemci, ki so s svojima deklicama že par dni odhajali tja na kopanje. In res je plaža zelo primerna za majhne otroke. Valov skorajda ni, plaža pa je peščena in zelo počasi prehaja v globino. Tudi sence je v zavetrju skalnih klifov kar nekaj. Ker je Jakata še vedno kuhala vročina, smo brodili po hladni vodi in zbijali vročino zelo učinkovito – sirup je bil potreben le še zvečer. Od plaže Beliche smo se napotili v Raposeira, kjer so bile na Valdemarjevem seznamu navedene koordinate, kjer lahko prespiš (N37,046590 W8,880543).

In res je bilo v lepem zalivu parkiranih kar nekaj avtomobov, ki so tu preživljali dopust. Tudi mi smo parkirali poleg njih na prekrasni poziciji s pogledom na cel zaliv.

Z Jakatom sva se okopala v dokaj hladni vodi – me je presenetilo, ker sem mislil, da bo voda sedaj, ko se bližamo Sredozemlju, kaj toplejša. Mami je v tem času skuhala kosilo in

po kosilu smo se po kratkem počitku na dobro prevetreni lokaciji odpravili naprej proti glavnemu cilju za ta dan: slovitim skalnim plažam Algarveja. Pa smo kaj kmalu ugotovili, da tale Algarve <http://en.wikipedia.org/wiki/Algarve> ne premore kaj več kot nekaj plažic z

značilnimi skalnimi čermi, ki štrlijo iz njih, in obilico nadutih Angležev, ki se kot sardine sončijo na nabitih plažah pod hoteli. Ustavili smo se le nad plažo Sv. Ana v Lagosu (N37,091302 W8,670105), na katero nas je opozoril Primož in si šli ogledat ta zaščitni znak Algarveja.

Jaka se je zopet okopal in malo ohladil, nato pa smo jo kar pihnili naprej v iskanju primerne kraja za prenočevanje. Pripravljene sem

imel še koordinate na lepih plažah v krajih: Prainha (N37,120785 W8,563753), Praia da Rocha (N37,119030 W8,548848), vendar smo jih zaradi Jakatove vročine izpustili. Izpustili smo tudi Zoomarine

<http://www.zoomarine.com/en>, kjer greš lahko plavat z delfini. No, saj nekaj mora pa ostati za naslednjič, kajne. Za zadnje kopanje na Portugalskem in Jakatovo ohlajanje smo se ustavili še v nekem kraju, ki sem mu pozabil ime, kjer smo na peščeni plaži prebili pozno popoldne in se na tuših ob parkirišču oskrbeli s svežo vodo. Za spanje smo

izbrali zadnjo možno varianto pred Španijo in sicer na PZA-ju v kraju Castro Marim

(N37,220272 W7,444740). Prenočili smo v družbi kar nekaj avtomobov na postajališču pod lepim mestnim obzidjem. Da bi se pa povzpeli nanj se nam pa ni dalo. Jakčeva vročina se je spustila na znosnih 38 stopinj.

17. dan: petek, 2. julij 2010: Castro Marim (POR) – Sevilla – Arahal – Osuna – Antequera – Granada – Motril – Almeria - Los Gallardos (ŠPA), 702 km, pasje vroče, sončno, 40 stopinj, cel dan na avtocesti po pokrajini, ki je prekrita s polivinilom – izvor sadja in zelenjave za evropske supermarkete

Ker je bila vročina zjutraj na dokaj normalni ravni, smo se odločili, da danes pridemo čim dlje v smeri proti domu. Na vse zgodaj zjutraj, še v mraku, smo se odpravili proti vzhodu. Ko je

sonce vzšlo smo bili že kar globoko v Španiji.

Krasna pokrajina, prekrita s sončnicami in oljkami, med avtocestnima pasovoma pa raznobarvno cvetoči oleandri. Počasi smo se bližali gorovju Sierra Nevada, ki je bilo prekrito s snegom. Danes je bil v planu postanek v Granadi in ogled trdnjave Alhambra.

<http://en.wikipedia.org/wiki/Alhambra> Baje, da se vidi že od daleč, ampak bolj ko smo napenjali oči, manj smo videli. Prišli smo namreč iz severne strani in trdnjave nismo videti.

Parkirali smo na parkirišču, kjer je dovoljeno za avtodome (N37,171676 W3,579596) in se odločili samo za ogled botaničnih vrtov (6€/osebi, otroci gratis). Sprehod nam je resnično prijal, saj smo že dva dni presedeli v sedežih avtodoma.

Za parkiranje 1 uro in 17 minut so me obrali dobrih 10€. Po plačilu oderuške parkirnine smo odhiteli novim dogodivščinam naproti. Od Granade proti obalnemu Motril-u je začel pihati močan veter in ni popustil skoraj do večera. Vožnja ni bila nič kaj prijetna. Kar precej živčen sem potreboval počitek in ustavili smo se na neki plaži in se malo ohladili, pojedli kosilo ter počinili pred nadaljevanjem poti. Tudi vodo smo lahko natočili na tušu na plaži. Nadaljevanje poti je bilo prav zanimivo in presenetljivo. Izgledalo je, kot da bi sneg pobelil obalo Sredozemskega morja, ker so se v daljavi začele pojavljati bele zaplate. Kmalu smo ugotovili, da to ni sneg, niti morje, ampak cele plantaže s polivinilom prekritih rastlinjakov. Prav grdo je bilo videti toliko belega polivinila na obali. Kar nekaj ur smo se vozili mimo Evropskega vrta, kot smo to mi poimenovali, saj sem prepričan, da zelenjava, ki jo kupujemo v naših supermarketih, zraste v veliki večini najverjetneje tudi tukaj.

Mojca je v Vodiču kampov našla kamp blizu avtoceste, ki bi bil primeren za današnje prenočevanje in Lola je že začela navigirati do tam. Zanimivo je bilo, da so bile skoraj na vsakem izvozu iz avtoceste table za bolnice, saj je vožnja po tej vroči pokrajini očitno za marsikoga močno utrujajoča. Na naše veliko razočaranje pa po celodnevni vožnji skozi pusto, skoraj puščavsko pokrajino, na 40 stopinjah, na navedenih koordinatah ni bilo kampa, ampak le nekaj grmovnic sredi pokrajine, ki je bila še najbolj podobna površini Lune. Na to asociacijo nas je navedlo ime restavracije mimo katere smo se peljali: Restaurant on the Moon. V daljavi pa se je videla peščica belih pikic na majhnem kupu in vse so bile lepo geometrijsko razporejene. Tole bo zagotovo kamp s hiškami. Čez 10 minut smo bili že tam. Pred recepcijo, ki je bila zaprta, pa sta sedela dva Angleža in na moje vprašanje ali bi se tukaj dalo prenočiti odgovorila, da ne, ker je to privatno naselje kamp hišic. Sta me pa usmerila v kamp, ki je bil oddaljen dobrih 15 minut. No, to je pa bila nagrada za celodnevno vožnjo. Kamp v bližini kraja Los Gallardos (N37,184488 W1,923723), oziroma bolje rečeno, angleški kamp klub, ki smo se ga razveselili kot že dolgo ne nobenega, nas je zvečer razvajal z bazenom. Sredi puščavske pokrajine je bil kamp videti kot oaza sredi puščave. Pogledi na skalna hribovja obsijana z rdečo večerno zarjo, mi pa parkirani v ozelenelem box-u. Angleži so igrali bowling v Almeria bowling club-u, ki je del kampa. Oblečeni v belih uniformah, z belimi pokrivali in belimi čevlji na nogah so izgledali kot v kakšnem starem filmu. Starejše gospe so kar veselo

praznile kozarce raznih gin-tonikov in podobnih mešanic opojnih vsebin, gospodje pa so ostajali zvesti angleškemu pivu. Prav zanimivo jih je bilo opazovati. Še celo Bingo so priredili

zvečer in nas tudi povabili zraven. 500€ bi menda lahko zadeli. Tudi fish&chips ni manjkal in za večerjo smo ga snedli dve porčiji. Bil je zelo dober.

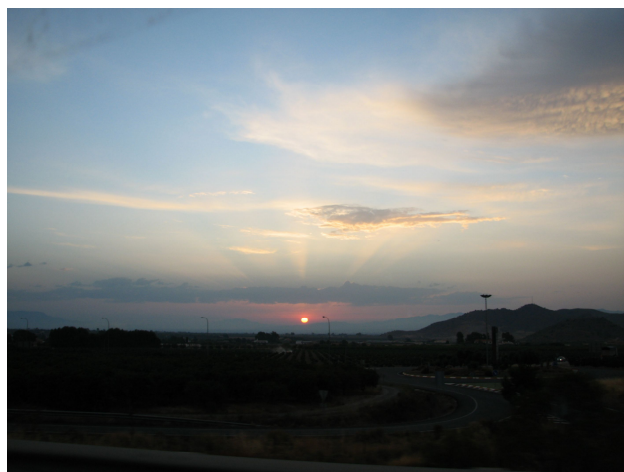
Postregel pa nas je dečko, ki nas je zopet presenetil z vprašanjem od kje prihajamo, ker

tukaj nimajo ravno veliko drugih gostov razen Angležev. Pa smo spet kmalu ugotovili, da smo oboji iz bivše Jugoslavije (še en, ki ima korenine v Srbiji). Že sedem let ni spregovoril v jeziku svojega očeta. Po obilni večerji smo se oskrbeli s svežo vodo,

izpraznili wc kaseto in zaspali na varnem v kampu med samimi Angleži. Zjutraj je bil plan, da navsezgodaj odrinemo in prevozimo čim več te dolgočasne španske pokrajine. Vročina je padla in hvala bogu je bil Jaka kot prerojen. Kaj pa vem, mogoče je pomagalo to, da smo sedaj že mnogo bližje domu ali pa izvrsten fish&chips ☺. Jutri pa čim dlje proti domu.

18. dan: sobota, 3 julij 2010: Los Gallardos (ŠPA) – Lorca – Murcia – Elx – Alcoi – Valencia – Tarragona – Barcelona – Girona - St. Pere Pescador (FRA), 885km, vroče in močan veter, 40 stopinj, cel dan avtocesta

Zjutraj smo po planu odrinili še pred zoro in na izhodu iz kampa skoraj povozili zajca. Ker je kamp tako rekoč tik ob avtocesti je izvrstna lokacija za premor pri vračanju iz Portugalske. Cel dan smo preživeli na avtocestah. Tokrat pokrajina ni presenetila z belim polivinilom, ampak z močno zaudarjajočimi, ah bom povedal kar po domače: močno smrdljivimi, farmami prašičev. Uboge živali. Pa tudi mi smo se tisti dan kar pošteno nakuhali preden smo pozno popoldne parkirali skoraj 900km bližje domu. Za kamp Nautic Almata sta

nam povedala Frank in Brita. Sem se odpeljeta, kadar nimata časa za pot do Portugalske. Baje, da ni poceni. To se je na Portugalskem, kjer smo se to pogovarjali, slišalo kot 20 do 30€. Ja, toliko so pa še kampi na Hrvaškem. Ja, gremo kar tja. Ker smo ta dan vozili po najnevarnejšem delu naše poti, tako so nas opozorili, se nismo nič kaj dosti ustavljali. Le za dotočit gorivo in potem kar takoj naprej. Kar debelih 100 km pred Barcelono se ustavimo na manjšem postajališču, da bi malo pomalicali. Jaz skočim ven, da odnesem smeti, Mojca pa že za štedilnikom. In glej ga zlomka, na drugem koncu parkirišča opazim velike table in rdeče

napise z velikimi črkami. Ja le kaj tako pomembnega so napisali tja gor? Ena poleg druge so stale 3 table in na vsaki v dveh jezikih napisano opozorilo, da nam svetujejo, da se tukaj ne zadržujemo in naj se raje odpeljemo naprej do prvega večjega počivališča, kjer imamo na razpolago WC, trgovino, gorivo, itd. Roparji! Ups, če je pa tako, potem pa kar piskre nazaj v omaro in takoj stran od tukaj. Nisem ustavil, dokler se table niso nehale (precej daleč nad Barcelono) in še potem ne, dokler nisem parkiral pred kampom. Smo kar med vožnjo malo prigriznili in se odžejali. Porabili smo kar nekaj časa, da smo kamp Nautic Almata sploh našli (N42,207535 E3,100085). Do kampa <http://www.almata.com/> vodi zavita in tlakovana pot,

kot bi se vozil na posestvo Carringtonov iz Dinastije. Konji ob poti, tabla, da gre za kategorijo 1 A kamp, so mi že dajale čuden občutek. Ko se pripeljemo do vhoda v kamp pa cvetlični portal, recepcija s postrežki... Uf, tole pa najbrž res ne bo poceni. Še celo kavcijo so zahtevali: 10€. Na ceniku pa celo postavka za obisk v kampu: 6,5€ po glavi. No, ko so mi povedali, da nas bo noč v kampu stala 60€ mi je postalo kar slabo. Ampak premaknem se pa nikamor več.

900 km je bilo dovolj. Parkiramo v nič posebno parcelo in odhitimo v bazen. Čeprav so sredi tega rasle prave palme in je imel razne vodne efekte, so mi bili dosti bolj všeč vsi drugi v katerih smo se kopali na tej poti. Pa še mnogo cenejši so bili. Še kratek sprehod do plaže. Zopet nič posebnega. Pač peščena plaža z množico kopalcev. Zaradi cene mi v tem kampu ni bilo všeč prav nič. Zvečer smo se še malo hecali in se kar kmalu odpravili k počitku, trdno odločeni, da se jutri odpeljemo dalje.

19. dan: nedelja, 4. julij 2010: St. Pere Pescador (FRA) – Perpignan – Narbonne – Montpellier – Nîmes - Arles – Aix - Sisteron (FRA), 502km, sončno in vetrovno, 28 stopinj, večina avtoceste

Zjutraj smo se znebili odpadne vode in spraznili wc kaseto, vode pa nisem upal natočiti, ker je bila motna. No, lepa reč. 60€ na noč, pa še vode ne bom natočil. Nejevoljen sem odpeljal iz kampa. Za spomin so mi dali še njihov logo, da ga bom lahko dal na hladilnik, so rekli. Ja, seveda. Komaj čakam. Ker je začelo deževati, smo se lepo počasi odpravili proti avtocesti. Tam pa prva nesreča, ki smo jo videli na tej poti. Je bila pa ta tako huda, da nas je vse pretreslo. Ob uvozu na avtocesto je bila množica reševalnih vozil, helikopter, motoristi pa so vsi pretreseni stali ob robu avtoceste in zrl v kolega, ki je ležal na avtocesti in za katerega življenje so se borili reševalci. Drugi pa je bil že prekrit s ponjavo. Vsi pretreseni smo se prav počasi odpeljali dalje. V Narbonne-u smo sklenili krog okoli Pirinejskega polotoka in

avtoceste od tukaj naprej so nam bile že poznane. V smeri nasproti nam smo srečevali veliko avtodomov namenjenih v Maroko ali še kam nižje, saj so imeli strehe značilno otovorjene s starimi kolesi in podobno kramo, ki se tam baje dobro proda. V Aix-u smo se odcepili proti severu, ker smo se že na poti na Portugalsko odločili, da mimo Nice in Cannesa več ne gremo, ker je bila strahotna gneča. V smeri proti severu pa brez vsakih težav in kmalu se je lažje dihala. Pokrajina je postajala bolj domača in za spanje smo izbrali idiličen PZA v kraju Sisteron (N44,200517 E5,943568). <http://www.sisteron.com/>.

Popoldne smo izkoristili za počitek, kartanje in sprehod do gradu nad mestom. Na poti do gradu s strani PZA-ja, je na pobočju pod gradom veličasten adrenalinski park, samo ne vem ali še obratuje. Za tiste naprave pa res moraš imeti j..... Mesto je bilo že praznično okrašeno, saj se je dober teden za nami tukaj peljala dirka Tour de France 2010, ki je imela v Sisteronu start 184km dolge 11. etape dirke.

Na žalost smo šele proti večeru na koncu sprehoda odkrili, da imajo prav lepo kopališče (umetno jezero) pod mestom

ampak takrat se nam pa ni več dalo na kopanje.

20. dan: ponedeljek, 5. julij 2010: Sisteron – Savines le Lac, 78km, sončno, 27 stopinj

Ker smo potrebovali malo počitka od vožnje, smo se odločili, da se zapeljemo na enega izmed številnih jezer v okolici Gapa in se tam parkiramo za kakšen dan ali dva. Ob zajtrku nad prekrasnim jezerom http://sl.wikipedia.org/wiki/Lac_de_Serre-Pon%C3%A7on sta se poleg

nas ustavila dva Slovenca s prav posebno potovalno opremo. Imela sta namreč počitniško prikolico, ki je bila vpeta na strehi Citroena C4. Kaj takšnega sem do takrat videl le na posnetkih na You Tube, ko se VW hrošč vrti s prav takšno prikolico. Povedala sta nam za poceni in lep kamp na drugi strani jezera v bližini kraja Savines le Lac in čez pol ure smo

bili že tam (N44,519413 E6,387157). Dobili smo zadnje dokaj senčno in ravno mesto pod velikim hrastom in zelo blizu modrega jezera. Voda pa ravno prav topla, da si se lahko osvežil. Mirno in prijetno. Prav prijetno je bilo spet v bolj domačem okolju. Čas je bil, da malo zberemo spomine in se umirimo. Kraj je bil za to več kot primeren.

21. dan: torek, 6. julij 2010: Savines le Lac – Briancon – Torino – Piacenza – Cremona – Brescia – Sirmione, 466 km, sončno 33 stopinj

Celo dopoldne smo preživeli na jezeru, se kopali in počivali. V recepciji sem se dogovoril, da lahko kamp zapustimo šele okoli 15. ure in tako smo še kosilo lepo v miru pojedli, osvežili zalogo vode, spraznili wc kaseto, plačali 20€ za kamp, za izpust vode pa smo se zapeljali na PZA v istem kraju (približno tukaj [N44,522877 E6,398768](#)), kjer se da tudi prespati in se oskrbeti z vsem potrebnim. Pot smo nadaljevali v smeri Briancona in čez prelaz Montgenevre do avtoceste v Oulx. Od tam pa po avtocesti do Cremona, kjer smo hoteli prespati na PZA-ju ([N45,137958 E10,035868](#)). Vendar družba, ki je že bila tam (neki čudni in glasni Italijani) nam ni vzbujala dobrega občutka. In ker se ravnamo po občutku v trebuhu, smo se lepo odpeljali dalje do Sirmione-ja na PZA <http://www.sirmione.com/english.htm>. Pa ne tisti, ki je blizu mesta, ker v mesto nismo imeli namena iti, ampak na tistega malo dlje, ki je cenejši ampak še vedno ob jezeru ([N45,460545 E10,633187](#)). Pripravljalo se je na nevihto in ravno, ko smo se parkirali, se je ulilo kot iz škafa. Skočili smo še na kopanje v Gardsko jezero in pod tuše na obali. Spali smo zelo dobro, saj se je po nevihti kar lepo ohladilo.

22. dan: sredo, 7. julij 2010: Sirmione – Verona – Padova – Benetke – Trst in domov, 447 km, sončno

Zadnji dan potovanja smo si vsi želeli, da bi bili čim prej doma, zato smo se po avtocestah in najkrajši poti že do popoldneva vrnili domov.

Za zaključek:

Na koncu lahko odgovorim na tisto vprašanje iz uvoda: Se bomo še kdaj vrnili na Portugalsko? Zagotovo! Če bo le možno. Tako prijaznih ljudi nismo srečali še na nobenem potovanju do sedaj. Ko tole sedaj pišem in urejam, me vleče, da bi že naslednje leto zopet odraščali tja. Sicer je res nesramno daleč, ampak za drugič bomo mogoče izbrali kakšno drugačno pot. Zagotovo se bomo dlje časa zadržali na severu, obiskali vse kraje in plaže, ki smo jih sedaj izpustili (nekaj sem vam jih že navedel tudi v tem potopisu), ter za kakšen dodaten namig poklicali Franka in Brito. Ampak, mislim, da bo drugo leto vseeno padla Skandinavija (malo manj vroče bo ☺).

Še nekaj podatkov:

Prevozili smo 7465 km.

Poraba: povprečje 9,8l/100km

Gorivo: od 1,09 do 1,35€ za liter

Cestnine:

Italija: 45€ stane prečkanje od Sežane do San Rema, nato pa še 4,1€ do Francije, za nazaj pa 46,4€

Francija (kategorija 2): 50,5€ v smeri proti Portugalski in 41,8€ za nazaj grede

Španija (kategorija 1): 13,35€ v smeri proti Portugalski po severu Španije in 41,2€ na poti nazaj po jugu Španije

Portugalska (kategorija 2): 21,6€

Na poti smo se zanesli na Fiat Ducato, Michelinov Atlas Evrope, podrobni karti Španije in Portugalske, navigacijo Mio Map, potopise forumašev Vojca&Rikija, Jorika, prijatelja Primoža Cvetka, informacije izvrstnih poznavalcev Portugalske: novih prijateljev Valdemarja in Franka ter na občutek v želodcu.

Če ste navajeni na Radio Ena, potem na Portugalskem poslušajte radio M80 (ena izmed frekvenc je 107,1 Mhz), ki vrti glasbo iz 80-tih.

Najboljše ponavadi pride na koncu. Še obljubljen seznam PZA-jev na Portugalskem (hvala Valdemar). Klikni na link: <http://cas.comxa.com/ASP.pdf>

Še seznam mojih koordinat (preverjene):

San Remo - PZA na koncu mesta	N43,803100 E7,746023
San Remo - parkirišče ob obali v centru mesta	N43,813573 E7,770992
Sete - kopanje ob cesti	N43,338146 E3,579996

Carcassonne - plačljiv PZA pod gradom (voda, izpust, WC)	N43,208063 E2,366240
Lourdes - parkirišče v centru mesta	N43,091656 W0,045424
Biarritz - zastonj PZA ob obali (voda, izpust)	N43,466119 W1,571788
Santiago de Compostela - parkirišče v parku Alameda	N42,877764 W8,552498
Sereia da Gelfa - kamp in restavracija	N41,795982 W8,860312
Praid de Afife - plaža s toplimi tolmunčki	N41,780998 W8,868664
Viana do Castelo - parkirišče ob reki	N41,694737 W8,819131
Braga - Bom Jesus - parkirišče (voda, WC)	N41,552728 W8,381391
Guimaraes - parkirišče ob gradu	N41,449021 W8,288981
Porto - Vila Nova de Gaia - parkirišče ob reki	N41,143293 W8,631951
Espinho - parkirišče ob obali	N41,012447 W8,644600
kamp Cortegaca (voda, izpust, WC)	N40,940037 W8,658174
Aveiro - PZA ob kanalu (voda)	N40,643529 W8,657925
Costa Nova do Prado - parkirišče za avtodome	N40,612407 W8,749387
Fatima - zastonj PZA (voda, izpust, WC)	N39,634003 W8,671336
Tomar - parkirišče pod gradom	N39,603958 W8,417706
Obidos - plačljiv PZA (voda, izpust, WC)	N39,356462 W9,157046
Consolacao - parkirišče za avtodome ob obali	N39,325521 W9,357500
Mafra - parkirišče za palačo	N38,937887 W9,326425
Sintra - parkirišče ob cesti zelo blizu centra	N38,796570 W9,387391
rt Cabo da Roca - parkirišče ob svetilniku	N38,780762 W9,497801
Lizbona - parkirišče blizu stolpa Belem	N38,695047 W9,200764
Lizbona - kamp Monsanto (voda, izpust, WC)	N38,724673 W9,207926
Evora - parkirišče pri akvaduktu	N38,576541 W7,911885
Alcacer do Sal - zastonj PZA (voda v WC-ju, WC)	N38,369594 W8,510898
jezero Pego do Altar (voda zgoraj v WC-ju pri gostilni)	N38,420633 W8,391816
Melides - internet v Junta de Freguesia de Melides	N38,147382 W8,729737
odcep iz glavne ceste proti kampu Praia de Gale	N38,191926 W8,730859
kamp Praia de Gale (voda, izpust, WC)	N38,204327 W8,769195
laguna Costa de St. Andre (voda, tuši na obali)	N38,114121 W8,796482
Sagres - parkirišče pri trdnjavi	N37,005250 W8,945005
rt Sao Vincente - parkirišče pri svetilniku	N37,023595 W8,995401
praia Beliche - parkirišče nad plažo	N37,026196 W8,962521
blizu Raposeira - parkirišče ob plaži	N37,046590 W8,880543
plaža Sv. Ana v Lagos-u - parkirišče nad plažo	N37,091302 W8,670105
Prainha - parkirišče nad plažo	N37,120785 W8,563753

Praia da Rocha - parkirišče nad plažo	N37,119030 W8,548848
Kastro Marin - parkirišče za avtodome	N37,220272 W7,444740
Granada - parkirišče za avtodome pri trdnjavi Alhambra	N37,171676 W3,579596
Los Gallardos - kamp (voda. Izpust, WC)	N37,184488 W1,923723
St. Pere Pescador - kamp Nautic Almata (izpust, WC)	N42,207535 E3,100085
Sisteron - parkirišče za avtodome - oskrba proti plačilu	N44,200517 E5,943568
blizu Savines le LAC - kamp (voda, WC)	N44,519413 E6,387157
Savines le LAC - PZA - izpust, ostalo proti plačilu	N44,522877 E6,398768
Cremona - parkirišče	N45,137958 E10,035868
blizu Sirmione - plačljiv PZA (voda, izpust, WC)	N45,460545 E10,633187

Zapisal:

Gregor Bevc (BiDi), september 2010.